

„შეთანხმებულია“

„ვამტკიცებ“

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის
მეურნეობის სამინისტროს გარემოსდაცვითი
შეფასების დეპარტამენტი

შპს „დი აი კაპიტალი“-ს
დირექტორი

----- ი.ყაჯრიშვილი

----- 2019 წ.

----- 2019 წ.

შპს „დი აი კაპიტალი“

ასვალტის საჭარმო

ქ. თბილისი, შუალი ქ. №10

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად
დასაშვები გაფრჩვევის წორმების პროექტი

შემსრულებელი:
შპს „მაგმა“

ანოტაცია

წინამდებარე ნაშრომი წარმოადგენს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტს, რომელშიც დეტალურადაა განხილული საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლები.

ნაშრომი შესრულებულია “გარემოს დაცვის შესახებ” და “ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ” საქართველოს კანონების და მათგან გამომდინარე მიღებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების საფუძველზე, საწარმოს განვითარების პერსპექტივის, ადგილის ფიზიკურ-გეოგრაფიული და კლიმატური პირობების, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის პარამეტრთა და გაბნევის ანგარიშის გათვალისწინებით, დაბინძურების თითოეული წყაროსა და თითოეული მავნე ნივთიერებისთვის დადგენილია ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი წარმოადგენს მეცნიერულ-ტექნიკურ დოკუმენტს, რომლითაც დგინდება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების განსაზღვრული რაოდენობა იმ პირობით, რომ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციები ატმოსფერული ჰაერის მიწისპირა ფენაში არ აღემატებოდეს შესაბამისი მავნე ნივთიერებებისთვის დადგენილ კონცენტრაციის ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები დგინდება 5 წლის ვადით დაბინძურების სტაციონარული წყაროების მაქსიმალური შესაძლო სიმძლავრით დატვირთვის პირობებისთვის.

სარჩევი

აცოტაცია-----	2
მირითად ტერმინთა განმარტებანი-----	4
1. მირითადი მონაცემები საჭარმოს საქმიანობის შესახებ -----	6
2. საჭარმოს განთავსების რაიონის პუნქტუალური კირობების მოკლე დასასიათება-----	7
3. ტექნიკური აროვესის მოკლე დასასიათება -----	11
4. აფოსფარულ ჰაერში გაფრენეულ მავნე ნივთიერებათა სახეობები და მათი მირითადი მახასიათებელი სიღილეები -----	13
5. აფოსფარულ ჰაერში გაფრენეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობის აგრარიში -----	15
6. მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის წყაროების დახასიათება -----	26
7. აფოსფარულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის აგრარიში- -----	32
8. აფოსფარულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის შედეგთა ანალიზი -----	33
9. აფოსფარულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრენების წორები -----	34
10. გამოყენებული ლიტერატურა -----	37
დანართები-----	33
– საწარმოს გენგეგმა გაფრქვევის წყაროთა ჩვენებით	
– საწარმოს განლაგების სიტუაციური რუკა-სქემა	
– ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის ამონაბეჭდი	

პირითად ტერმინთა განვითარებაზე

- ა) "ატმოსფერული ჰაერი" – ატმოსფერული გარსის ჰაერი, შენობა-ნაგებობებში არსებული ჰაერის გარდა;
- ბ) "მავნე ნივთიერება" – აღამიანის საქმიანობის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ნებისმიერი ნივთიერება, რომელიც ახდენს ან რომელმაც შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა აღამიანის ჯანმრთელობასა და ბუნებრივ გარემოზე;
- გ) "ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურება" – აღამიანის საქმიანობის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში ნებისმიერი ნივთიერების გაფრქვევა, რომელიც ახდენს ან რომელმაც შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა აღამიანის ჯანმრთელობასა და ბუნებრივ გარემოზე;
- დ) "მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის წყარო" – ობიექტი, რომლიდანაც ხდება მავნე ნივთიერებათა გამოყოფა (ტექნოლოგიური დანადგარი, აპარატი და სხვა);
- ე) "მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყარო" – ობიექტი, რომლიდანაც ხდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა (საკვამლე მილი, სავენტილაციო შახტა და სხვა);
- ვ) "დაბინძურების წყარო" – მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის ან (და) გაფრქვევის წყარო;
- ზ) "მავნე ნივთიერებათა ორგანიზებული გაფრქვევა" – მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა სპეციალურად გაკეთებული მოწყობილობებიდან (საკვამლე მილი, სავენტილაციო შახტა და სხვა);
- თ) "მავნე ნივთიერებათა არაორგანიზებული გაფრქვევა" – მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა არამიმართული ნაკადის სახით (დანადგარების ჰერმეტიულობის დარღვევის, ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის ადგილებში გამწოვი დანადგარების არადამაკმაყოფილებელი მუშაობის და საერთოდ მათი არასებობის დროს და ა.შ.).
- ი) ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია – ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერების მაქსიმალური კონცენტრაცია დროის გარკვეული გასაშუალებული ჰერიოდისათვის, რომელიც ჰერიოდული ზემოქმედებისას ან აღამიანის მთელი ცხოვრების მანძილზე არ ახდენს მასზე და საერთოდ გარემოზე მავნე ზემოქმედებას.
- კ) საშუალო დღე-ღამური ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია – ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია, რომელიც განსაზღვრულია დღე-ღამის განმავლობაში აღებული სინჯების კონცენტრაციათა მნიშვნელობების გასაშუალოებით.
- ლ) მაქსიმალური ერთვერადი ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია – ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერების მაქსიმალური კონცენტრაცია, რომელიც განსაზღვრულია 20-30

წუთიან დროის ინტერვალში ერთჯერადად აღებულ სინჯების კონცენტრაციის მნიშვნელობების მიზედვით.

მ) “ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმა” – ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროდან მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის დადგენილი რაოდენობა, გაანგარიშებული იმ პირობით, რომ დაბინძურების ამ წყაროსა და სხვა წყაროების ერთობლიობიდან გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაცია ატმოსფერული ჰაერის მიწისპირა ფენაში არ აღემატებოდეს კონცენტრაციის ზღვრულად დასაშვებ ნორმას.

1. მირითადი მონაცემები საწარმოს საქმიანობის შესახებ

ძირითადი მონაცემები საწარმოს საქმიანობის შესახებ მოცემულია ცხრილ 1.1-ში.

ცხრილი 1.1

ძირითადი მონაცემები საწარმოს საქმიანობის შესახებ

№	მონაცემების დასახელება	დოკუმენტის შედგენის მომენტისათვის
1	ობიექტის დასახელება	შპს „დი აი კაპიტალი“
2	ობიექტის მისამართი ფაქტური: იურიდიული:	ქ. თბილისი, გლდანი-ნაძალადევის რაიონი, შუშის ქ. №10 ქ. თბილისი, კაზეთის გზატბეცილი 36, კორპუსი 5, ბინა 33
3	საიდენტიფიკაციო კოდი	2038259 59
4	შ კორდინატები	X 482690 4628230
5	ობიექტის ხელმძღვანელი: გვარი, სახელი ტელეფონები ელ. ფოსტა:	ირაკლი ყაჯრიშვილი 579 777 377
6	მანძილი ობიექტიდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე	170 მ.
7	ეკონომიკური საქმიანობა:	ასფალტის წარმოება
8	გამოშვებული პროდუქციის სახეობა	ასფალტი
9	საპროექტო წარმადობა:	80 ტონა/საათში (400000 ტ/წელ) – ასფალტი
10	მოხმარებული ნედლეულის სახეობები და რაოდენობები:	ქვიშა: 130000 ტ/წელ; ღორლი: 184000 ტ/წელ; მინერალური ფხვნილი: 11182 ტ/წელ; ბიტუმი: 20720 ტ/წელ; ძველი დამსხვრეული ასფალტი 42000 ტ/წელი.
11	მოხმარებული საწვავის სახეობები და რაოდენობები:	ბუნებრივი აირი – 7650000 მ ³ /წელ:
12	სამუშაო საათების რაოდენობა წელიწადში	5000 საათი
13	სამუშაო საათების რაოდენობა დღე-ღამეში	16 საათი

2. საცარმლს განთავსების რაიონის ბუნებრივ-კლიმატური პირობების მოპლე დახასიათება

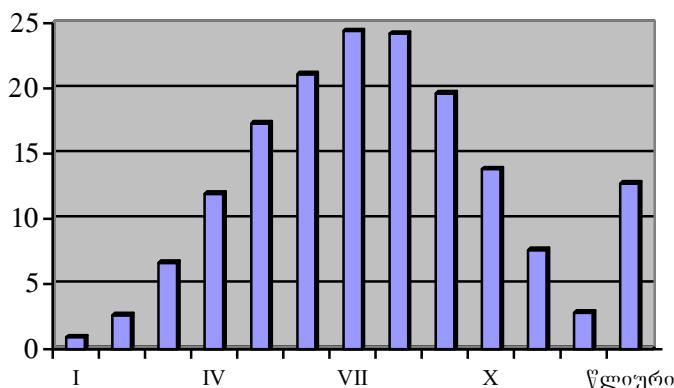
საწარმო განთავსებულია ქ. თბილისში. ქ. თბილისი მდებარეობს საქართველოს აღმოსავლეთ ნაწილში, მდ. მტკვრის ორივე მხარეზე. ქ. თბილისში კლიმატი მშრალი კონტინენტურია ზომიერად ცივი ზამთრით და ცხელი ზაფხულით.

ქვემოთ წარმოდგენილ 2.1.–2.5. ცხრილებში და დიაგრამებზე წარმოდგენილია ქ. თბილისის მახასიათებელი მეტეოროლოგიური პარამეტრების მნიშვნელობები.

ჰაერის საშუალო თვიური და წლიური ტემპერატურა, $^{\circ}\text{C}$

ცხრილი 2.1.

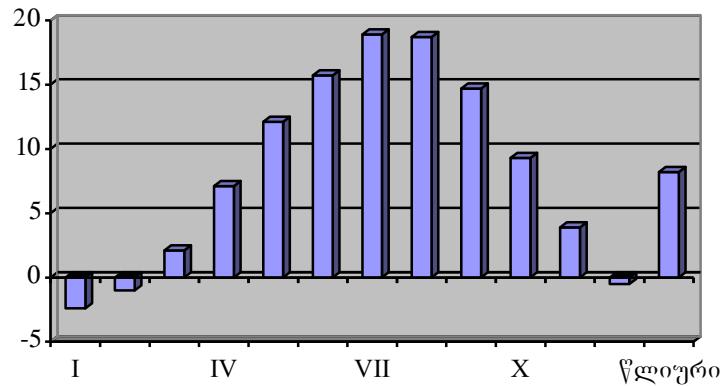
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წლიური
0.9	2.6	6.6	11.9	17.3	21.1	24.4	24.2	19.6	13.8	7.6	2.8	12.7

ჰაერის საშუალო მინიმალური ტემპერატურა, $^{\circ}\text{C}$

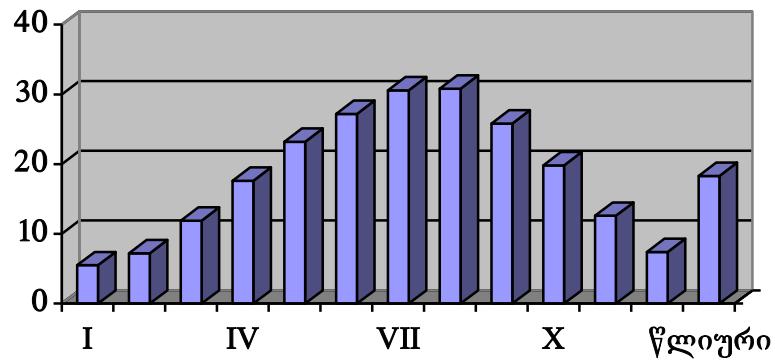
ცხრილი 2.2.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წლიური
-2.4	-1.0	2.1	7.1	12.1	15.7	18.9	18.7	14.7	9.3	3.9	-0.5	8.2

ცხრილი 2.3.

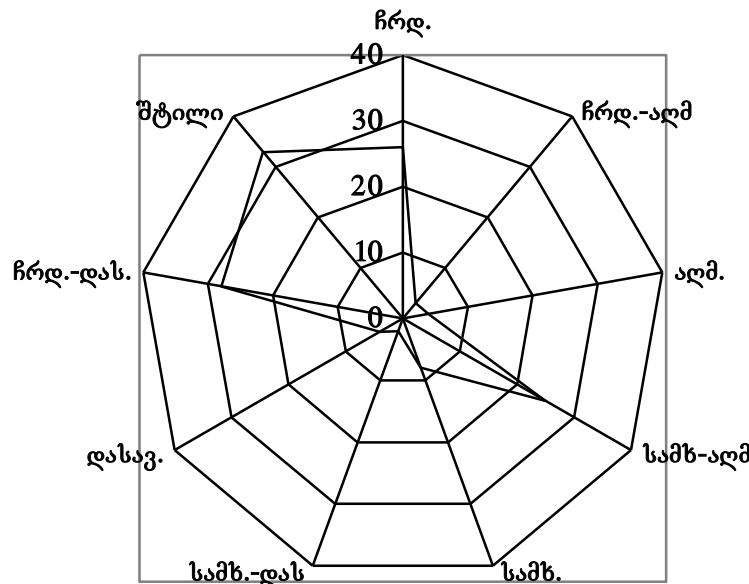
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წლიური
5.5	7.2	11.9	17.6	23.2	27.2	30.6	30.8	25.8	19.8	12.6	7.4	18.3

ქარების მიმართულების წლიური განმეორადობა, %

ცხრილი 2.4.

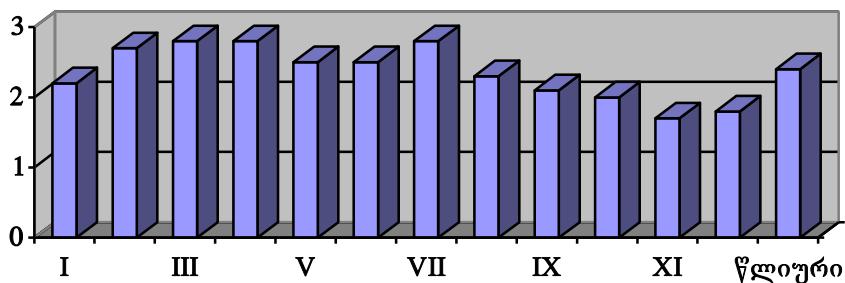
ჩრდ.	ჩრდ.-აღმ	აღმ.	სამხ-აღმ	სამხ.	სამხ.-დას	დასავ.	ჩრდ.-დას.	შტილი
26	3	4	25	8	2	4	28	33

ქარის საშუალო თვიური და წლიური სიჩქარე, მ/წმ

ცხრილი 2.5.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წლიური
2.2	2.7	2.8	2.8	2.5	2.5	2.8	2.3	2.1	2.0	1.7	1.8	2.4

ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებაზე გავლენის მქონე მეტეოპარამეტრებისა და სხვა მახასიათებლების ძირითადი მნიშვნელობები წარმოდგენილია ცხრილ 2.6.-ში.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა განბნევის განმსაზღვრული მეტეოპარამეტრების და სხვა მახასიათებელთა დახასიათება

ცხრილი 2.6.

ჰაერის დასახელება	ჰაერის მნიშვნელობა
ატმოსფეროს ტემპერატურული სტრატიფიკაციის კოეფიციენტი	200
რელიეფის მახასიათებელი კოეფიციენტი	1.0
წლის ყველაზე ცხელი თვის ჰაერის საშუალო ტემპერატურა 13 ⁰⁰ საათზე	24,4
წლის ყველაზე ცივი თვის ჰაერის საშუალო ტემპერატურა 13 ⁰⁰ საათზე	0,9
ქარების მიმართულების წლიური განმეორადობა, %	
– ჩრდილოეთი	26
– ჩრდილო-აღმოსავლეთი	3
– აღმოსავლეთი	4
– სამხრეთ-აღმოსავლეთი	25
– სამხრეთი	8
– სამხრეთ-დასავლეთი	2
– დასავლეთი	4
– ჩრდილო-დასავლეთი	28
ქარის სიჩქარე (მრავალწლიურ დაკვირვებათა გასაშუალოებით), რომლის გადაჭარბების განმეორადობაა, 5%, მ/წმ	7.3

3. ტექნოლოგიური პროცესის მოპლე დახასიათება

შპს „დი აი კაპიტალი“-ს ასფალტის საწარმოს ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს “ტელტომატი”-ს მარკის ასფალტის დანადგარი, რომლის მაქსიმალური საპროექტო წარმადობა შეადგენს 80 ტ/სთ-ს. დანადგარი განკუთვნილია სხვადასხვა ასფალტის ნარევის მოსამზადებლად, რაც შეიძლება გამოყენებულ იქნას საავტომობილო გზის მშენებლობაში. ასფალტის დანადგარი მუშაობს ბუნებრივი აირის საწვავზე.

საწარმოს საპროექტო (80 ტ/სთ) სიმძლავრით ფუნქციონირების შემთხვევაში და წელიწადში 312 სამუშაო დღის და დღეში 16 საათიანი მუშაობის რეჟიმის პირობებში (5000 საათი), საწარმო წელიწადში გამოუშვებს 400000 ტონა ასფალტს, რისთვისაც საწარმო გამოიყენებს 130000 ტონა ქვიშას, 184000 ტონა ღორლს, 42000 ტონა მველ დამსხვრეულ ასფალტს, 20720 ტონა ბიტუმს, 11182 ტონა მინერალურ ფხვნილს.

საწარმოში ნედლეული (ქვიშა-ხრეში) შემოდის ავტომანქანების საშუალებით და იყრება სამსხვრევი დანადგარების მიმღებ ბუნკერებში. საწარმოს გააჩნია 15 მ³/სთ (27 ტ/სთ) და 7 მ³/სთ (12,6 ტ/სთ) წარმადობის ორი სამსხვრევი დანადგარი. პირველ მათგანზე ხორციელდება ნედლეულის ორჯერადი მსხვრევა სველლი მეთოდით, ხოლო მეორე მათგანზე ასევე - ნედლეულის ორჯერადი მსხვრევა სველი მეთოდით. სამსხვრევ დანადგარებზე სათანადო ფრაქციებად დამსხვრეული ინერტული მასალები (ქვიშა, ღორლი) თავსდება ინერტული მასალების ღია საწყობში. ამავე საწყობში თავსდება დამსხვრეული ძველი ასფალტიც. თავისი საჭიროების უზრუნველსაყოფად, საწარმოს გარედან დამატებით შემოაქვს ფრაქციებად დამსხვრეული ინერტული მასალები ავტომანქანების საშუალებით. ინერტული მასალების საწყობიდან ინერტული მასალები ავტოთვითმცლელების საშუალებით მიეწოდება ასფალტის დანადგარის მიმღებ ბუნკერებს, საიდანაც ისინი ლენტური ტრანსპორტიორის საშუალებით გადადის ინერტული მასალების საშრობ დოლში. ამ პროცესს თან სდევს მტვრის მნიშვნელოვანი რაოდენობით წარმოქმნა. მტვერდამჭერებით გამოცალკევებული მინერალური მტვერი გადაიტანება სპეციალურ საცავში, საიდანაც ისევ მიეწოდება შემრევ მოწყობილობას. გაცხელებული და გამომშრალი მასალა მიეწოდება ცხავებზე, სადაც ხდება მათი ფრაქციებად დაყოფა. შემდგომ, სპეციალურ სასწორებზე წარმოებს მასალის დოზირება წინასწარ მოცემული რეცეპტის მიხედვით და აწონილი მასალა იყრება ამრევ ბუნკერში, სადაც მიეწოდება წინასწარ გაუწყლოებული და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელებული ბიტუმი და მინერალური ფხვნილი. არევის პროცესის დასრულების შემდეგ პროდუქცია გადადის ჩასატვირთ-განსატვირთ ბუნკერში, საიდანაც მზა პროდუქცია ავტოტრანსპორტით მიეწოდება მომხმარებელს.

საწარმოში ბიტუმის მიღება ხორციელდება ავტოცისტერნებით და თავსდება 400 ტონა ტევადობის ბეტონის დახურულ ბიტუმსაცავ ორმოში. საწარმოს ასევე გააჩნია მიწისზედა სამი,

თითოეული 20 ტ ტევადობის ბიტუმსაცავი რეზერვუარი. ბიტუმსაცავ ორმოში ბიტუმის გაცხელება მისი თხევად მდგომარეობაში უზრუნველსაყოფად ხორციელდება E-1/9 ტიპის საქვაბეში გამომუშავებული ორთქლის ხარჯზე, ხოლო ბიტუმსაცავი რეზერვუარების გაცხელება ხორციელდება გამაცხელებელ ღუმელში ბუნებრივი აირის წვის შედეგად მიღებული სითბოს ხარჯზე. ბიტუმსაცავი რეზერვუარები ცხელდება მონაცვლეობით, ე. ი. ერთდროულად ერთი რეზერვუარის მეტი არ ცხელდება. შემდეგ ბიტუმსაცავებიდან ბიტუმი გადაიქაჩება “ტელტომატი”-ს ასფალტის დანადგარის ბიტუმსახარშ რეზერვუარებში (3 ცალი, თითოეული 20 ტ მოცულობის), სადაც ხდება მისი გაუწყლოება და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელება ამ რეზერვუარებში არსებული ტენძის საშუალებით, რომლებიც ცხელდება ზეთის გამაცხელებელ ღუმელში ბუნებრივი აირის წვის შედეგად გაცხელებული ზეთის ხარჯზე.

საწარმოში მინერალური ფხვნილი შემოდის ავტომანქანების საშუალებით, რომელიც თავსდება 25 ტ და 30 ტ ტევადობის ორ სილოსში.

აღნიშნული საწარმოსათვის დადგენილია ორი სახის ასფალტის ნარევის რეცეპტი: ცხელი, წვრილმარცვლოვანი, ფორიანი და ცხელი, მსხვილმარცვლოვანი, ფორიანი, რომელთა რეცეპტები მოცემულია ცხრილ 3.1-ში.

ცხრილი 3.1 ასფალტბეტონის ნარევის რეცეპტები

კომპონენტების დასახელება	ასფალტბეტონის ნარევის შემადგენლობა					
	II მარკის, “ბ” ტიპის ცხელი, წვრილმარცვლოვანი, მკვრივი			II მარკის, ცხელი, წვრილმარცვლოვანი, ფორიანი		
	% მინერალური ნაწილის მასიდან	% ასფალტ- ბეტონის ნარევის მასიდან	წონა 500 კგ- იან ერთ ანარევში	% მინერალური ნაწილის მასიდან	% ასფალტ- ბეტონის ნარევის მასიდან	წონა 500 კგ-იან ერთ ანარევში
ღორლი-ფრ. 10-20 მმ	19,6	18,4	92	31,6	30,0	150
ღორლი-ფრ. 5-10 მმ	21,6	20,3	101	25,6	24,3	122
ქვიშა-ფრ. 0-5 მმ	58,8	55,2	276	40,4	38,3	192
ქვის მტკვერი	—	—	—	2,5	2,3	11
ბიტუმი	6,5	6,1	31	5,3	5,1	25
სულ	106,5	100,0	500	105,4	100,0	500

4. ატმოსფერულ ჰაერში გაცრქვებულ მავნე ნივთიერებათა სახეობები და მათი ძირითადი მახასიათებელი სიღილეები

საწარმოს საქმიანობის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გამოიყოფა მტკერი, ნახშირჟანგი, აზოტის დიოქსიდი, ნახშირწყალბადები, ნახშირორჟანგი. ზემოთჩამოთვლილ ნივთიერებებს (გარდა ნახშირორჟანგისა) გააჩნიათ გარემოზე მავნე ზემოქმედების უნარი.

ნახშირორჟანგი არ განეკუთვნება მავნე ნივთიერებას, მაგრამ ის გათვლებში შეტანილია, როგორც სათბური ეფექტის მქონე აირი.

მტკერი – აეროზოლის სახეობაა, შედგება აირულ არეში შეწონილი ნებისმიერი ფორმისა და შედგენილობის პატარა, მყარი, ელექტრული მუხტის მქონე ან ნეიტრალური ნაწილაკებისაგან. იგი განსაკუთრებით ცუდად მოქმედებს სასუნთქ ორგანოებზე, კანსა და თვალებზე. იწვევს ჰიპერტონიულ, ატროფიულ, ჩირქოვან და სხვა ცვლილებებს ლორწოვან გარსში, ბრონქებსა და ფილტვის ქსოვილებში.

ნახშირჟანგი – თავისი ტოქსიკურობის მიეკუთვნება მე-4 კლასს. ძლიერ საშიში მომწამვლელია, რადგან არც ფერი აქვს და არც სუნი. იგი გავრცელებული აირია. წარმოიქმნება ორგანული ნივთიერებების არასრული წვის შედეგად. მოწამვლის პირველი ნიშნები: თავი ტკივილი და თავბრუსხვევა, შემდგომში კი – გრძნობის დაკარგვა. ნახშირჟანგით მოწამვლას ხელს უწყობს ისიც, რომ სისხლის ჰემოგლობინი 200-ჯერ ხარბად ეტანება ნახშირჟანგს, ვიდრე ჟანგბადს. იზრდება ჟანგბადის ნაკლებობა სისხლში – ჰიპოქსემია, ან ჟანგბადის უქონლობა – ანოქსემია.

აზოტის ოქსიდები – აზოტის ოქსიდებიდან უფრო მეტად მავნებელია აზოტის ოქსიდი, მაგრამ ატმოსფერულ ჰაერში იგი სწრაფად იუანგება აზოტის დიოქსიდად, ამიტომ წარმოებაში აზოტის ოქსიდებით მოწამვლის წყაროდ მიიჩნევენ აზოტის დიოქსიდს. მოწამვლის პირველი ნიშნებია: ხველება, სისუსტე, თავის ტკივილი. შემდეგ იწვება ფილტვების შეშუპება და ადგილი აქვს ჟანგბადის უქმარისობას. შემდეგ წარმოიშობა ტკივილი გულის არეში. თვისი ტოქსიკურობით აზოტის დიოქსიდი მიეკუთვნება მე-2 კლასს. გათვლებში მიღებულია აზოტის ოქსიდის და დიოქსიდის თანაბარი რაოდენობით გამოყოფა.

ნახშირწყალბადები – წარმოადგენენ ნარკოტიკული მოქმედების ნივთიერებებს. უმაღლეს ალკანებს ნარკოტიკული ქმედებების გარდა გააჩნია კრუნჩევის გამომწვევი უნარი. პოლიციკლური ნახშირწყალბადები იწვევს კანისა და ლორწოვანი გარსის გაღიზიანებას, მოქმედებს სისხლზე, სისხლწარმომქმნელ ორგანოებზე. ნახშირწყალბადებით მოწამვლის საშიშოება გამოწვეულია მათი აქროლადობით, სწორედ ამიტომ განეკუთვნებიან ისინი მავნე ნივთიერებათა ისეთ კლასს, რომელსაც უწოდებენ “აონ”-აქროლად ორგანულ ნაერთებს.

ცხრილ 4.1-ში წარმოდგენილია ამ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციის სიდიდები.

მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციის სიდიდები

ცხრილი 4.1

კოდი	მავნე ნივთიერებათა დასახელება	ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია, მგ/მ ³		მავნე ნივთიერებათა საშიშროების კლასი
		მაქსიმალური ერთჯერადი	საშუალო დღე- დამური	
2909	მტვერი	0,5	0,05	3
0301	აზოტის დიოქსიდი	0,2	0,04	2
0337	ნახშირუჟანგი	5	3	4
2754	ნახშირწყვალბადები	1	1,5	4

საწარმოში ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელი წყაროებია:

- ა) “ტელტომატი”-ს მარკის ასფალტის დანადგარის საშრობი დოლი (გ-1);
- ბ) ინერტული მასალების (ქვიშა, ლორდი) ჩამოცლა და ასფალტის დანადგარის ბუნკერში ჩაყრა (გ-2);
- გ) ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილება (გ-3);
- დ) ავტოცისტერნებიდან ბიტუმის გადმოსხმა (გ-4);
- ე) ბიტუმსაცავი ორმო (გ-5);
- ვ) ზ), თ) ბიტუმსაცავი რეზერვუარი (გ-6, 7, 8);
- ი), კ), ლ) ბიტუმის სახარში რეზერვუარები (გ-9, გ-10, გ-11);
- მ), ნ) მინერალური ფხვნილის სილოსი (გ-12, 13);
- ო) საქვაბე (გ-14);
- პ) 15 მ³/სთ წარმადობის სამსხრევი დანადგარი (გ-15);
- ჟ) ნედლეულის (ქვიშა-ხრეში) სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრა (გ-16);
- რ) ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილება (გ-17);
- ს) 7 მ³/სთ წარმადობის სამსხრევი დანადგარი (გ-18);
- ტ) ნედლეულის (ქვიშა-ხრეში) სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრა (გ-19);
- უ) ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილება (გ-20);
- ს) ინერტული მასალების საწყობი (გ-21).

5. ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობის ანგარიში

საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ანგარიში განხორციელდა ასფალტის წარმოების დარგობრივი მეთოდიკის საფუძველზე საანგარიშო მეთოდების გამოყენებით [4, 8]. ანგარიში შესრულებულია საწარმოს მაქსიმალური დატვირთვის პირობებისთვის.

ა) მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიში “ტელტომატი”-ს მარკის ასფალტის დანადგარის საშრობი დოლიდან (გაფრქვევის წყარო გ-1)

“ტელტომატი”-ს მარკის ასფალტის დანადგარი აღჭურვილია ორსაფეხურიანი მტვერდამჭერი დანადგარებით – მშრალი გაწმენდის ციკლონთა ოთხი ბატარეით, რომლის ეფექტურობა საპასპორტო მონაცემებით ტოლია 95 %-ის და სველი გაწმენდის დანადგარით, რომლის ეფექტურობა ტოლია 80 %-ის. ამ დანადგარისთვის წარმავალ აირებში მტვრის კონცენტრაცია გაწმენდამდე შეადგენს 11 გ/მ³-ს, ხოლო გაფრქვევის წყაროს გამოსასვლელთან აირპარნარევის მოცულობა შეადგენს 14 მ³/წმ-ს. მაშინ წარმოქმნილი მტვრის წამური რაოდენობა გაწმენდამდე ტოლი იქნება:

$$M_{მტვ} = 11 \times 14 = 154 \text{ გ/წმ},$$

ხოლო მტვრის წამური რაოდენობა გამწმენდ მოწყობილობაში გავლის შემდეგ ტოლი იქნება:

$$\text{I საფეხურის გავლის შემდეგ } M_{მტვ} = 154 \times 5 / 100 = 7,7 \text{ გ/წმ}$$

$$\text{II საფეხურის გავლის შემდეგ } M_{მტვ} = 7,7 \times 20 / 100 = 1,54 \text{ გ/წმ}$$

ვინაიდან წლიურად ასფალტის დანადგარის მუშაობის ხანგრძლივობა შეადგენს 5000 საათს, ამიტომ მტვრის წლიური გაფრქვევის რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$M_{მტვ} = 1,54 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 27,720 \text{ ტ/წელი}$$

საშრობ დოლში ინერტული მასალების გასაშრობად სითბოს წყაროდ გამოიყენება ბუნებრივი აირი, რომლის ხარჯი შეადგენს 1200 მ³/სთ-ს. ასფალტის დანადგარის მუშაობის ხანგრძლივობის (5000 სთ) გავითვალისწინებთ, ბუნებრივი აირის წლიური ხარჯი ტოლი იქნება 6000000 მ³/სთ-ს. 1000 მ³ ბუნებრივი აირის წვისას გამოიყოფა 0,0036 ტ აზოტის დიოქსიდი, 0,0089 ტ ნახშირუანგი და 2,0 ტონა ნახშირორუანგი[4], ამიტომ მათი წლიური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$G_{NO_2} = 0,0036 \times 6000 = 21,600 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 0,0089 \times 6000 = 53,400 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO_2} = 2,0 \times 6000 = 12000 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წლიური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO_2} = 21,600 \times 10^6 / 5000 \times 3600 = 1,194 \text{ გ/წმ}$$

$$M_{CO} = 53,400 \times 10^6 / 5000 \times 3600 = 2,967 \text{ გ/წმ}$$

ბ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ინერტული მასალების (ქვიშა, ღორლი) ჩამოცლისას და ასფალტის დანადგარის ბუნკერში ჩაყრისას (გაფრქვევის წყარო გ-2) ინერტული მასალების (ქვიშა, ღორლი) ჩამოცლისას და ასფალტის დანადგარის ბუნკერში ჩაყრისას გამოყოფილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{მტ}} = K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_7 \times G \times B \times 10^6 / 3600 \text{ g/წ},$$

სადაც

K_1 - მასალაში მტვრის ფრაქციის წილია;

K_2 - მტვრის მთლიანი მასიდან აეროზოლში გადასული მტვრის წილია;

K_3 - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K_4 - გარეშე ზემოქმედებისაგან საწყობის დაცვითუნარიანობის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K_5 - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K_7 - გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტია;

B - გადატვირთვის სიმაღლეზე დამოკიდებულების კოეიციენტია;

G - გადასამუშავებელი მასალის ჯამური რაოდენობაა, ტ/სთ;

უნდა აღინიშნოს, რომ ღორლის რაოდენობასთან ერთად მოიაზრება ძველი დამსხვრეული ასფალტის რაოდენობაც.

ზემოაღნიშნული კოეფიციენტების მნიშვნელობები საწარმოს კონკრეტული პირობებისთვის წარმოდგენილია ცხრილ 5.1-ში.

ცხრილი 5.1

პარამეტრის დასახელება	აღნიშვნა	პარამეტრის მნიშვნელობა	
		ქვიშა	ღორლი
მასალაში მტვრის ფრაქციის წილი	K_1	0,05	0,01
მტვრის მთლიანი მასიდან აეროზოლში გადასული მტვრის წილი	K_2	0,03	0,01
მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_3	1,2	1,2
გარეშე ზემოქმედებისაგან საწყობის დაცვითუნარიანობის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_4	1,0	1,0
მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_5	0,01	0,01
გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_7	0,8	0,6
გადატვირთვის სიმაღლეზე დამოკიდებულების კოეფიციენტი	B	1,25	1,25
გადასამუშავებელი მასალის ჯამური რაოდენობა, ტ/სთ	G	26	45,2

ზემოაღნიშნულ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

ქვიშისთვის

$$M_{\text{გფ}} = 0,05 \times 0,03 \times 1,2 \times 1,0 \times 0,01 \times 0,8 \times 26 \times 1,25 \times 10^6 / 3600 = 0,130 \text{ g/წ}\partial$$

$$G_{\text{გფ}} = 0,130 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 2,340 \text{ ტ/წელი}$$

ღორღისთვის

$$M_{\text{გფ}} = 0,01 \times 0,01 \times 1,2 \times 1,0 \times 0,01 \times 0,6 \times 45,2 \times 1,25 \times 10^6 / 3600 = 0,011 \text{ g/წ}\partial$$

$$G_{\text{გფ}} = 0,011 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,198 \text{ ტ/წელი}$$

სულ

$$M_{\text{გფ}} = 0,141 \text{ g/წ}\partial$$

$$G_{\text{გფ}} = 2,538 \text{ ტ/წელი}$$

გ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ინერტული მასალების ლენტური ჭრანსპორტიორით გადაადგილებისას (გაფრქვევის წყარო გ-3)

ინერტული მასალების ლენტური ჭრანსპორტიორით გადაადგილებისას მტვრის გაფრქვევები იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{გფ}} = W_{\text{გბ}} \times K_{\text{დაქ.}} \times B \times L \times 10^3 \text{ g/წ}\partial,$$

სადაც

$W_{\text{გბ}}$ – ჰაერის შებერვით გამოწვეული მტვრის ხვედრითი გაფრქვევა და ტოლია $3 \times 10^{-5} \text{ კგ/მ}^2 \text{ წ}\partial$;

$K_{\text{დაქ.}}$ – ნედლეულის დაქუცმაცების კოეფიციენტია და ტოლია 0,1 მ-ის;

B – ლენტის სიგანეა და ტოლია 0,5 მ-ის;

L – ლენტის ჯამური სიგრძეა და ტოლია 8 მ-ის.

ამ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{გფ}} = 3 \times 10^{-5} \times 0,1 \times 0,5 \times 8 \times 10^3 = 0,012 \text{ g/წ}\partial$$

$$G_{\text{გფ}} = 0,012 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,216 \text{ ტ/წელი}$$

დ) ნახშირწყალბადების გაფრქვევის ანგარიში ავტოცისტერნებიდან ბიტუმის გადმოსხმისას (გ-4)

წლის განმავლობაში ავტოცისტერნებიდან ბიტუმსაცავებში გადმოსხმული ბიტუმის რაოდენობა შეადგენს 20720 ტ-ს (21810 მ^3).

ავტოცისტერნებიდან ბიტუმსაცავებში ბიტუმის გადმოსხმისას ბიტუმის აორთქლების ხარჯზე გაფრქვეული ნახშირწყალბადების რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{CXHX}} = 0,2485 \times V_{\text{ბიტ}} \times P_s(38) \times M_{\text{ბიტ}}(K_{50} + K_{50}) / 10^6 \times 3600 \text{ g/წ}\partial$$

სადაც

V_{ბით} – წლის განმავლობაში ცისტერნებიდან გადმოსხმული ბიტუმის რაოდენობაა, $\text{მ}^3/\text{წელი}$;

P_{s(38)} – ბიტუმის ნაჯერი ორთქლის წნევაა 38^0C ტემპერატურაზე, გპა;

M_{ბოლ} – ბიტუმის ორთქლის მოლეკულური მასაა, გ/მოლი;

K₅₀ და K₅₀ – აირადი სივრცის კოეფიციენტებია შესაბამისად წლის ყველაზე ცივი და თბილი სეზონისთვის;

ზემოაღნიშნულ ფორმულაში შემავალი სიდიდეების მნიშვნელობები აიღება ასფალტეტონის წარმოების დარგობრივი მეთოდიკის [8] თანახმად ცხრილური მონაცემების საფუძველზე.

P_{s(38)} აიღება ბიტუმის დუღილის ექვივალენტური ტემპერატურის მიხედვით:

$$t_{\text{ექ}} = t_{\text{დუღ.დაწ.}} + (t_{\text{დუღ.დამთ.}} - t_{\text{დუღ.დაწ.}}) / 8,8 = 225 + (360 - 225) / 8,8 = 240^0\text{C}$$

$$t_{\text{ექ}} = 240^0\text{C} \quad \text{მნიშვნელობისას} \quad P_{s(38)} = 0,175 \text{ გპა}$$

$$t_{\text{დუღ.დაწ.}} = 225^0\text{C} \quad \text{მნიშვნელობისას} \quad M_{\text{ბოლ}} = 176 \text{ გ/მოლი}$$

K₅₀ და K₅₀ კოეფიციენტები აიღება ბიტუმის ნაჯერიორთქლის წნევის P_{s(38)} და საცავში ბიტუმის ტემპერატურის მიხედვით შესაბამისად წლის ყველაზე ცივი ექვსი თვის ($t_{\text{ც}}^0\text{C}$) და წლის ყველაზე თბილი ექვსი თვისთვის ($t_{\text{თ}}^0\text{C}$):

$$t_{\text{ც}} = K_{1\text{ც}} + K_{2\text{ც}} X_{t_{\text{ც}}\text{ც}} + K_{3\text{ც}} X_{t_{\text{ბით.ც}}} \quad (0^0\text{C}) = 10,80 + 0,65 \times 5,4 + 0,89 \times 80 = 63,9^0\text{C}$$

$$t_{\text{თ}} = K_4 [K_{1\text{თ}} + (K_{2\text{თ}} X_{t_{\text{ც}}\text{თ}}) + (K_{3\text{თ}} X_{t_{\text{ბით.თ}}})] \quad (0^0\text{C}) =$$

$$= 1,29 [8,95 + (0,07 \times 20,1) + (0,65 \times 80)] = 80,4^0\text{C}$$

K₄ – კლიმატურ ზონაზე დამოკიდებული კოეფიციენტია და ჭოლია 1,29-ის.

t_{ბით.ც} და t_{ბით.თ} – საცავში ბიტუმის საშუალო ტემპერატურებია შესაბამისად წლის ყველაზე ცივი ექვსი თვის და წლის ყველაზე თბილი ექვსი თვისთვის.

$$t_{\text{ც}} = 63,9^0\text{C} \quad \text{მნიშვნელობისას} \quad K_{50} = 5,451$$

$$t_{\text{თ}} = 80,4^0\text{C} \quad \text{მნიშვნელობისას} \quad K_{50} = 14,54$$

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გაფრქვეულ ნახშირწყალბადების რაოდენობა ჭოლი იქნება:

$$M_{\text{CXHX}} = 0,001 \text{ გ/წელი}$$

$$G_{\text{CXHX}} = 0,018 \text{ ტ/წელი}$$

ე) ნახშირწყალბადების გაფრქვევის ანგარიში ბიტუმსაცავი ორმოდან (გაფრქვევის წყარო გ-5)

საწარმო წელიწადში მოიხმარს 20720 ტ (21810 მ³) ბიტუმს. ბიტუმი ინახება ბეტონის დახურულ ორმოში, რომელიც ცხელდება ხდება საქვაბის მიერ წარმოებული ორთქლის ხარჯზე მის თხევად მდგომარეობაში უზრუნველსაყოფად.

ბიტუმსაცავი ორმოდან ბიტუმის აორთქლების ხარჯზე გაფრქვეული ნახშირწყალბადების რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{CXHX} = 2,52 \times V_{\text{ბიო}} \times P_{s(38)} \times M_{\text{მოლ}} (K_5 + K_{50}) \times K_6 \times K_7 (1 - \eta) / 10^6 \times 3600 \text{ g}/\text{წ}\text{მ}$$

სადაც

K_6 -კოეფიციენტია, რომელიც დამოკიდებულია ბიტუმის ნაჯერი ორთქლის წნევასა და საცავის ბრუნვადობაზე;

K_7 -კოეფიციენტია, რომელიც ითვალისწინებს საცავის ტექნიკურ აღჭურვილობას და ექსპლუატაციის რეჟიმს;

η -კოეფიციენტია, რომელიც ითვალისწინებს საცავის აირდამჭერ მოწყობილობის ეფექტურობას ($0,70 - 0,90$). აირდამჭერი მოწყობილობის უქონლობის შემთხვევაში $\eta = 0$.

ფორმულაში შემავალი დანარჩენი სიდიდეების განმარტებანი და მნიშვნელობები წარმოდგენილია გ-4 გაფრქვევის წყაროს ანგარიშისას.

K_6 კოეფიციენტი აიღება ბიტუმის ნაჯერი ორთქლის წნევის $P_{s(38)} = 0,175$ გპა და საცავის წლიური ბრუნვადობის მიხედვით. საცავის წლიური ბრუნვადობა, რომელიც წარმოადგენს საცავში წლიურად მოხვედრილი ბიტუმის რაოდენობის ფარდობას საცავის მოცულობასთან, ტოლია $21810/400 = 54,5$. მაშინ $K_6 = 1,25$; $K_7 = 1,1$.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გაფრქვეულ ნახშირწყალბადების რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$M_{CXHX} = 0,012 \text{ g}/\text{წ}\text{მ}$$

$$G_{CXHX} = 0,378 \text{ ტ}/\text{წ}\text{ელი}$$

გ), ზ), თ) მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიში ბიტუმსაცავი რეზერვუარიდან (გაფრქვევის წყარო გ-6, გ-7, გ-8)

როგორც ზემოთ იყო აღნიშნული, საწარმოს ასევე გააჩნია მიწისზედა სამი, თითოეული 20 ტ ტევადობის ბიტუმსაცავი რეზერვუარი. ბიტუმსაცავი რეზერვუარების გაცხელება ბიტუმის თხევად მდგომარეობაში უზრუნველსაყოფად ხორციელდება გამაცხელებელ ღუმელებში ბუნებრივი აირის (თითოეულ ღუმელისთვის ბუნებრივი აირის ხარჯი შეადგენს $40 \text{ m}^3/\text{სთ-ში}$) წვის შედეგად მიღებული სითბოს ხარჯზე. მაშინ, ბიტუმსაცავი რეზერვუარების მუშაობის ხანგრძლივობის (8760 სთ) გავითვალისწინებთ, ბუნებრივი აირის წლიური ხარჯი ტოლი იქნება $350400 \text{ m}^3/\text{სთ-ში}$. 1000 m^3 ბუნებრივი აირის წვისას გამოიყოფა $0,0036 \text{ ტ}$ აზოტის დიოქსიდი, $0,0089 \text{ ტ}$ ნახშირჟანგი და $2,0 \text{ ტ}$ ნახშირორჟანგი[4]. ამიტომ მათი წლიური გაფრქვევები გ-6 გაფრქვევის წყაროდან ტოლი იქნება:

$$G_{NO2} = 0,0036 \times 350,4 = 1,261 \text{ ტ}/\text{წ}\text{ელი}$$

$$G_{CO} = 0,0089 \times 350,4 = 3,119 \text{ ტ}/\text{წ}\text{ელი}$$

$$G_{CO2} = 2,0 \times 350,4 = 700,800 \text{ ტ}/\text{წ}\text{ელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO_2} = 1,261 \times 10^6 / 8760 \times 3600 = 0,040 \text{ г/წმ}$$

$$M_{CO} = 3,119 \times 10^6 / 8760 \times 3600 = 0,099 \text{ г/წმ}$$

ანალოგიური იქნება გაფრქვევები გ-6ა და გ-6ბ გაფრქვევის წყაროებიდან, კერძოდ:

გ) გ-7 გაფრქვევის წყაროსთვის

$$G_{NO_2} = 1,261 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 3,119 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO_2} = 700,800 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO_2} = 0,040 \text{ г/წმ}$$

$$M_{CO} = 0,099 \text{ г/წმ}$$

თ) გ-8 გაფრქვევის წყაროსთვის

$$G_{NO_2} = 1,261 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 3,119 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO_2} = 700,800 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO_2} = 0,040 \text{ г/წმ}$$

$$M_{CO} = 0,099 \text{ г/წმ}$$

ი), კ), ლ) მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიში ბიტუმის სახარში რეზერვუარებიდან (გაფრქვევის წყაროები გ-9, გ-10, გ-11)

როგორც ზემოთ იყო აღნიშნული, საწარმოს გააჩნია სამი ბიტუმსახარში რეზერვუარი (თითოეული 20 ტ მოცულობის), სადაც ხდება მისი გაუწყლოება და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელება ამ რეზერვუარებში არსებული ტენების საშუალებით, რომლებიც ცხელდება ზეთის გამაცხელებელ ღუმელში ბუნებრივი აირის წვის შედეგად გაცხელებული ზეთის ხარჯზე-თითოეულ ღუმელში ბუნებრივი აირის ხარჯი შეადგენს 40 მ³/სთ-ში.

ბიტუმის სახარში რეზერვუარებიდან წლიურად გაფრქვეულ ნახშირწყალბადების რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$G_{CXHX} = V_{ბიტ.X} K_{CXHX} \text{ ტ/წელი}$$

სადაც

$V_{ბიტ.}$ — ერთ რეზერვუარში წლიურად მოსახარში ბიტუმის რაოდენობაა და ტოლია 69 06,7 ტ-ის;

K_{CXHX} — რეზერვუარიდან ნახშირწყალბადების ხვედრითი გაფრქვევაა და მიიღება 1 კგ-ის ტოლად 1 ტონა მოსახარშ ბიტუმზე.

ზემოაღნიშნული მონაცემების, და აგრეთვე, იმის გათვალისწინებით, რომ რეზერვუარები ერთიდაიგივე მოცულობისაა და მათში ერთიდაიგივე ბიტუმის რაოდენობა იხარშება, გაფრქვეულ ნახშირწყალბადების რაოდენობა ტოლი იქნება:

ა) გ-9 გაფრქვევის წყაროსთვის

$$G_{CXHX} = 6906,7 \times 1 / 10^3 = 6,907 \text{ ტ/წელი}$$

$$M_{CXHX} = 6,907 \times 10^6 / 5000 \times 3600 = 0,384 \text{ გ/წელი}$$

1000 მ³ ბუნებრივი აირის წვისას გამოიყოფა 0,0036 ტ აზოტის დიოქსიდი, 0,0089 ტ ნახშირჟანგი და 2,0 ტონა ნახშირორჟანგი[4], ამიტომ მათი წლიური გაფრქვევები $40 \times 2080 = 350400$ მ³ ბუნებრივი აირის წვისას ტოლი იქნება:

$$G_{NO2} = 0,0036 \times 350,4 = 1,261 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 0,0089 \times 350,4 = 3,119 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO2} = 2,0 \times 350,4 = 700,800 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO2} = 1,261 \times 10^6 / 8760 \times 3600 = 0,040 \text{ გ/წელი}$$

$$M_{CO} = 3,119 \times 10^6 / 8760 \times 3600 = 0,099 \text{ გ/წელი}$$

გ-10 და გ-11 გაფრქვევის წყაროები ზუსტად ანალოგიურია გ-9 გაფრქვევის წყაროსი, ამიტომ მაგნე ნივთიერებათა გაფრქვევის რაოდენობის მაჩვენებლები იქნება ერთიდაიგივე, კერძოდ:

პ) გ-10 გაფრქვევის წყაროსთვის

$$G_{CXHX} = 6,907 \text{ ტ/წელი}$$

$$M_{CXHX} = 0,384 \text{ გ/წელი}$$

$$G_{NO2} = 1,261 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 3,119 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO2} = 700,800 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO2} = 0,040 \text{ გ/წელი}$$

$$M_{CO} = 0,099 \text{ გ/წელი}$$

ლ) გ-11 გაფრქვევის წყაროსთვის

$$G_{CXHX} = 2,884 \text{ ტ/წელი}$$

$$M_{CXHX} = 0,385 \text{ გ/წელი}$$

$$G_{NO2} = 1,261 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 3,119 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO2} = 700,800 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO2} = 0,040 \text{ გ/წელი}$$

$$M_{CO} = 0,099 \text{ გ/წელი}$$

მ), ნ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში მინერალური ფხვნილის სილოსებიდან (გაფრქვევის წყარო გ-12, გ-13)

საწარმოს გააჩნია 25 ტ და 30 ტ ტევადობის ორ სილოსი, რომლებიც ერთმანეთის გვერდით არიან განლაგებულნი და რომლებშიც პნევმოტრანსპორტით ხდება მინერალური ფხვნილის გადატვირთვა.

მინერალური ფხვნილის პნევმოტრანსპორტით ერთ სილოსში გადატვირთვისას ზვედრითი მტვერგამოყოფა შეადგენს 0,8 კგ/ტ, მაშინ მტვრის გაფრქვევის წლიური რაოდენობა გ-10 გაფრქვევის წყაროდან ტოლი იქნება:

$$G_{მტვ.} = 5591 \times 0,8/1000 = 4,473 \text{ ტ/წელი}$$

თუ გავითვალისწინებთ, რომ სილოსი აღჭურვილია ქსოვილიანი ფილტრით, რომლის ეფექტურობა შეადგენს 99 %-ს, მაშინ

$$G_{მტვ.} = 4,473 \times 1/100 = 0,045 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევა ტოლი იქნება:

$$M_{მტვ..} = 0,045 \times 10^6/5000 \times 3600 = 0,003 \text{ გ/წმ}$$

ანალოგიური იქნება მტვრის გაფრქვევა გ-13 გაფრქვევის წყაროდან, კერძოდ:

$$G_{მტვ.} = 0,045 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევა ტოლი იქნება:

$$M_{მტვ..} = 0,003 \text{ გ/წმ}$$

ო) მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიში საქაბიდან (გაფრქვევის წყაროები გ-14)

საწარმოს გააჩნია E-1/9 ტიპის საქაბე, რომელიც მუშაობს ბუნებრივ აირზე და მისი ხარჯი ტოლია $90 \text{ მ}^3/\text{სთ-ში}$ ($\text{წლიურად } 90 \times 5000 = 450000 \text{ მ}^3$). 1000 მ^3 ბუნებრივი აირის წვისას გამოიყოფა $0,0036 \text{ ტ}$ აზოტის დიოქსიდი, $0,0089 \text{ ტ}$ ნახშირჟანგი და $2,0 \text{ ტონა}$ ნახშირორჟანგი[4], ამიტომ მავნე ნივთიერებათა წლიური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$G_{NO_2} = 0,0036 \times 450 = 1,620 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO} = 0,0089 \times 450 = 4,005 \text{ ტ/წელი}$$

$$G_{CO_2} = 2,0 \times 450 = 900,000 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევები ტოლი იქნება:

$$M_{NO_2} = 1,620 \times 10^6/5000 \times 3600 = 0,090 \text{ გ/წმ}$$

$$M_{CO} = 4,005 \times 10^6/5000 \times 3600 = 0,223 \text{ გ/წმ}$$

პ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში 15 მ^3 წარმადობის სამსხვრევი დანადგარიდან (გაფრქვევის წყარო გ-15)

საწარმოში 15 მ^3 (27 ტ/სთ) წარმადობის სამსხვრევ დანადგარზე ხორციელდება ნედლეულის (ქვიშა-ხრეშის) ორჯერადი მსხვრევა მშრალი მეთოდით. მაგრამ ნედლეულის მსხვრევის პროცესში მტვერჩახშობის მიზნით წარმოებს ნედლეულის დატენიანება წყლის დასხმით, ამიტომ გაანგარიშებაში გაითვალისწინება სინოტივის გავლენის მახასიათებელი

კოეფიციენტი, ტოლი 0,1-ის [8]. სველი მეთოდით ინერტული მასალების ორჯერადი მსხვრევისას თითოეულ დამსხვრეულ ტონაზე ატმოსფერულ ჰაერში გამოიყოფა 0,009 კგ მტვერი [4]. მაშინ იმის გათვალისწინებით, რომ ამ სამსხვრევ დანადგარზე გადამუშავდება $27 \times 5000 = 135000$ ტონა ნედლეული, ატმოსფერულ ჰაერში წლიურად გაფრქვეული მტვრის რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$G_{\text{მტვ}} = 135000 \times 0,009 \times 0,1/10^3 = 0,122 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევის რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$M_{\text{მტვ}} = 0,122 \times 10^6/5000 \times 3600 = 0,007 \text{ გ/წმ-ის.}$$

უ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის (ქვიშა-ხრეში) სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრისას (გაფრქვევის წყარო გ-16)

მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრისას იანგარიშება ანალოგიურად გ-2 გაფრქვევის წყაროსი.

საწარმოს პირობებისთვის:

$$K_1 = 0,03; K_2 = 0,04; K_3 = 1,2; K_4 = 1,0; K_5 = 0,01; K_7 = 0,2;$$

$$B = 1,25; G = 27 \text{ ტ/სთ}$$

მაშინ:

$$M_{\text{მტვ}} = 0,03 \times 0,04 \times 1,2 \times 1,0 \times 0,01 \times 0,2 \times 27 \times 1,25 \times 10^6 / 3600 = 0,027 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტვ}} = 0,027 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,486 \text{ ტ/წელი}$$

რ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილებისას (გაფრქვევის წყარო გ-17)

ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილებისას მტვრის გაფრქვევები იანგარიშება ანალოგიურად გ-3 გაფრქვევის წყაროსი.

ამ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{მტვ}} = 3 \times 10^{-5} \times 0,1 \times 0,5 \times 15 \times 10^3 = 0,023 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტვ}} = 0,023 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,414 \text{ ტ/წელი}$$

ს) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში 7 მ³ წარმადობის სამსხვრევი დანადგარიდან (გაფრქვევის წყარო გ-18)

საწარმოში 7 მ³ (12,6 ტ/სთ) წარმადობის სამსხვრევ დანადგარზე ხორციელდება ნედლეულის (ქვიშა-ხრეშის) ორჯერადი მსხვრევა სველი მეთოდით. სველი ინერტული მასალების პირველადი და მეორადი მსხვრევისას თითოეულ დამსხვრეულ ტონაზე ატმოსფერულ ჰაერში გამოიყოფა 0,009 კგ მტვერი [4]. მაშინ იმის გათვალისწინებით, რომ ამ სამსხვრევ დანადგარზე გადამუშავდება $12,6 \times 5000 = 63000$ ტონა ნედლეული, ატმოსფერულ ჰაერში წლიურად გაფრქვეული მტვრის რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$G_{\text{მტვ}} = 63000 \times 0,009 / 10^3 = 0,567 \text{ ტ/წელი}$$

ხოლო წამური გაფრქვევის რაოდენობა ტოლი იქნება:

$$M_{\text{გვ.}} = 0,567 \times 10^6 / 5000 \times 3600 = 0,032 \text{ г/წმ}$$

ტ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის (ქვიშა-ხრეში) სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრისას (გაფრქვევის წყარო გ-19)

მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის სამსხვრევის ბუნკერში ჩაყრისას იანგარიშება ანალოგიურად გ-2 გაფრქვევის წყაროსი.

საწარმოს პირობებისთვის:

$$K_1 = 0,03; K_2 = 0,04; K_3 = 1,2; K_4 = 1,0; K_5 = 0,01; K_7 = 0,2;$$

$$B = 1,25; G = 12,6 \text{ ტ/სთ}$$

მაშინ:

$$M_{\text{გვ.}} = 0,03 \times 0,04 \times 1,2 \times 1,0 \times 0,01 \times 0,2 \times 12,6 \times 1,25 \times 10^6 / 3600 = 0,013 \text{ г/წმ}$$

$$G_{\text{გვ.}} = 0,013 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,234 \text{ ტ/წელი}$$

უ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილებისას (გაფრქვევის წყარო გ-20)

ინერტული მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილებისას მტვრის გაფრქვევები იანგარიშება ანალოგიურად გ-3 გაფრქვევის წყაროსი.

ამ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

ამ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{გვ.}} = 3 \times 10^{-5} \times 0,1 \times 0,5 \times 8 \times 10^3 = 0,012 \text{ г/წმ}$$

$$G_{\text{გვ.}} = 0,012 \times 5000 \times 3600 / 10^6 = 0,216 \text{ ტ/წელი}$$

ფ) მტვრის გაფრქვევის ანგარიში ინერტული მასალების საწყობიდან (გაფრქვევის წყარო გ-21)

ინერტული მასალების საწყობიდან გამოყოფილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{გვ.}} = K_3 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times q \times f \text{ г/წმ},$$

სადაც

K_3 - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტია;

K_5 - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტია;

K_6 - დასასაწყობებელი მასალის ზედაპირის პროფილის მაჩვენებელი კოეფიციენტია, მერყეობს 1,3-დან 1,6-მდე;

K_7 - გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტია;

q - მტვრის წატაცების ინტენსივობაა 1 მ^2 ფაქტიური ზედაპირის ფართობიდან, $\text{გ/მ}^2 \text{ წმ}$;

f - ამტვერების ზედაპირია, მ^2 .

აღნიშნული კოეფიციენტების მნიშვნელობები საწარმოს კონკრეტული პირობებისთვის წარმოდგენილია ცხრილ 5.2-ში.

ცხრილი 5.2

პარამეტრის დასახელება	აღნიშვნა	პარამეტრის მნიშვნელობა	
		ქვიშა	ღორლი
მტკრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_3	1,2	1,2
მტკრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_5	0,01	0,01
დასასაწყობებელი მასალის ზედაპირის პროფილის მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_6	1,45	1,45
გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტი	K_7	0,8	0,6
მტკრის წატაცების ინტენსივობაა $1 \text{ } \text{d}^2 \text{ } \text{ფაქტიური } \text{ } \text{ზედაპირის } \text{ } \text{ფართობიდან, } \text{ } \text{გ/} \text{d}^2 \text{ } \text{ჭმატურების } \text{ } \text{ზედაპირია, } \text{ } \text{მ}^2$	q	0,002	0,002
	f	150	150

ზემოაღნიშნულ ფორმულაში სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

ქვიშისთვის

$$M_{\text{მტკ}} = 1,2 \times 0,01 \times 1,45 \times 0,8 \times 0,002 \times 150 = 0,004 \text{ } \text{გ/} \text{d}$$

$$G_{\text{მტკ}} = 0,004 \times 8760 \times 3600 / 10^6 = 0,126 \text{ } \text{ტ/წელი}$$

ღორლისთვის

$$M_{\text{მტკ}} = 1,2 \times 0,01 \times 1,45 \times 0,6 \times 0,002 \times 150 = 0,003 \text{ } \text{გ/} \text{d}$$

$$G_{\text{მტკ}} = 0,003 \times 8760 \times 3600 / 10^6 = 0,095 \text{ } \text{ტ/წელი}$$

სულ

$$M_{\text{მტკ}} = 0,007 \text{ } \text{გ/} \text{d}$$

$$G_{\text{მტკ}} = 0,221 \text{ } \text{ტ/წელი}$$

ფორმა №2. მაგნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროების დაზანიათება (გაგრძელება)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
გ-10	10.0	0.3	4,92	0,348	150	2754	0,384	6,907	0	14				
						301	0,040	1,261						
						337	0,099	3,119						
						ნახშირორჟანგი	—	700,800						
გ-11	10.0	0.3	4,92	0,348	150	2754	0,384	6,907	5	14				
						301	0,040	1,261						
						337	0,099	3,119						
						ნახშირორჟანგი	—	700,800						
გ-12	8.0	0.3	0.9	0,061	25	2909	0,003	0,045	0	-5				
გ-13	8.0	0.3	0.9	0,061	25	2909	0,003	0,045	0	-5				
გ-14	14.0	0.3	14.1	1.0	150	301	0,090	1,620	--5	-5				
						337	0,223	4,005						
						ნახშირორჟანგი	—	900,00						
გ-15	4.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,007	0,122	-35	-25				
გ-16	4.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,027	0,486	-35	-20				
გ-17	3.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,023	0,414	-33	-20				
გ-18	4.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,032	0,567	-130	-30				
გ-19	4.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,013	0,234	-130	-35				
გ-20	3.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,012	0,216	-130	-33				
გ-21	3.0	0.5	1.5	0,294	25	2909	0,007	0,221	-60	-20				

ფორმა №3. აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების მუშაობის მაჩვენებლები

მაგნე ნივთიერებათა			აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების		მაგნე ნივთიერებათა კონცენტრაცია, გ/გ ³		აირმტვერდამჭერი მოწყობილობის გაწმენდის კხარისხი %	
გამოყოფის წყაროს ნომერი	გაფრქვევის წყაროს ნომერი	კოდი	დასახელება	რაოდენობა ცალი	გაწმენდამდე	გაწმენდის შემდეგ	საპროექტო	ფაქტიური
1	2	3	4	5	6	7	8	9
δ^{-1}	1	2909	I საფეხური – 4 ციკლონთა ბატარეა	4	11	0.55	95	95
			II საფეხური – სველი გაწმენდის დანადგარი	1	0.55	0.11	80	80
δ^{-12}	8	2909	ქსოვილის ფილტრი	1	8,2	0.082	99	99
δ^{-13}	9	2909	ქსოვილის ფილტრი	1	8,2	0.082	99	99

ფორმა №4. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა, მათი გაწმენდა და უტილიზირება, ჭ/წელი

მავნე ნივთიერებათა		გამოყოფის წყაროებიდან წარმოქმნილი მავნე ნივთიერებათა რაოდენობა, (სკ.4+სკ.6)	მათ შორის		გასაწმენდად შემოსულიდან დაჭრილი და გაუვნებელყოფილი		სულ ატმოსფე- რულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობა (სკ.3-სკ.7)	მავნე ნივთიერებათა დაჭრის პროცენტი გამოყოლთან შედარებით, (სკ.7/სკ.3)·100	
კოდი	დასახელება		გაფრქვეულია გაწმენდის გარეშე	სულ მოხვდა გამწმენდ მოწყობილობაში	მათ შორის				
1	2		3	4	5	6	7	8	9
2909	მტკერი	1160,008	3.129	—	1156.879	1145.310	1145.310	14.698	99.0
2754	ნაზშირწყალბადები	11.573	11.573	11.573	—	—	—	11.573	—
0301	აზოტის ორჟანგი	10.860	10.860	10.860	—	—	—	10.860	—
0337	ნაზშირჟანგი	26.841	26.841	26.841	—	—	—	26.841	—
-	ნაზშირორჟანგი	6032.000	6032.000	6032.000	—	—	—	6032.000	—

7. ატმოსფერული ჰაერში მავნე ცივთიერებათა გაბნევის ანგარიში განხორციელდა ანგარიშის მიზანი კომპიუტერული პროგრამა „ЭКОЛОГ“ - ის გამოყენებით, რომელიც აკმაყოფილებს მავნე ცივთიერებათა გაბნევის ნორმების სათანადო მოთხოვნებს.

მავნე ცივთიერებათა გაბნევის ანგარიშისთვის საჭირო საწყის მონაცემებს წარმოადგენს:

- საწარმოს გენეგემა მასზედ გაფრქვევის წყაროთა ჩვენებით;
- საწარმოს განლაგების სიტუაციური რუკა-სქემა;
- საწარმოს განლაგების რაიონის კლიმატურ და ფიზიკურ-გეოგრაფიული
მახასიათებლები;

- საწარმოდან ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ცივთიერებათა გაფრქვევის პარამეტრები;

- დასახლებული პუნქტისთვის ატმოსფერული ჰაერის მავნე ცივთიერებათა ზღვრულად
დასაშვები კონცენტრაციის ნორმები.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ცივთიერებათა გაბნევის ანგარიში იწარმოება მავნე
ცივთიერებათა გაბნევის სხვადასხვა პარამეტრებისთვის, აირჩევა რა ამ პირობებიდან გაბნევის
არახელსაყრელი და სწორედ ასეთი შემთხვევისთვის იანგარიშება მავნე ცივთიერების შესაძლო
მაქსიმალური კონცენტრაცია ატმოსფერულ ჰაერში. მანქანური ანგარიშისას იგი განისაზღვრება
სპეციალურად შერჩეულ წერტილებში და, აგრეთვე, საანგარიშო ბადის კვანძებში. საანგარიშო
ბადედ მიღებულია კვადრატული ფორმის ტერიტორია $1000\text{m} \times 1000\text{m}$ ბიჯით 100m . გაბნევის
ანგარიში ჩატარდა მავნე ცივთიერებათა ფონური კონცენტრაციების გათვალისწინებით [3]-ის
შესაბამისად ქ. თბილისის მოსახლეობის მიხედვით.

მანქანური დამუშავების კომპიუტერული სისტემა იძლევა მთლიანი საწყისი მონაცემების
წარმოდგენას და ყოველი მავნე ცივთიერებისთვის შესრულებული ანგარიშის შედეგებს.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ცივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის შედეგები
წარმოდგენილია დანართ 3-ში მანქანური ანგარიშის ამონაბეჭდის სახით და მათში ასახულია:

- მავნე ცივთიერებათა გაფრქვევის წყაროს პარამეტრები;
- საწარმოს განთავსების რაიონის მახასიათებლი კლიმატურ და მეტეოროლოგიური
პარამეტრები, ქარის სხვადასხვა საანგარიშო სიჩქარეები;
- მავნე ცივთიერებათა ჯამური გაფრქვევები წყაროებიდან;
- მავნე ცივთიერებათა მაქსიმალური კონცენტრაციები საანგარიშო ბადის ყოველი x და
 y წერტილებისთვის;
- მავნე ცივთიერებათა მაქსიმალური კონცენტრაციების წერტილები
- მავნე ცივთიერებათა გაბნევის რუკები.

8. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაპნევის შედეგთა ანალიზი

საწარმოდან უახლოესი მოსახლე დაშორებულია 170მ-ს მანძილზე, ამიტომ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები დგინდება ამ მანძილზე, კერძოდ (0; 170) და (170; 220) დასახლებულ კოორდინატებში. მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიში განხორციელდა აგრეთვე საწარმოდან დაშორებულ 500 მეტრიანი რადიუსის მანძილზე

მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშმა აჩვენა, რომ არცერთი მავნე ნივთიერებისათვის ფაქტიური კონცენტრაციის მნიშვნელობა საწარმოდან დაშორებულ არც 170 მეტრიანი რადიუსის მანძილზე და, მით უმეტეს 500 მეტრიანი რადიუსის მანძილზე არ აღმატება ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციის ნორმატიულ მნიშვნელობას, ამიტომ მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების რაოდენობის მიღებული სიდიდეები შეიძლება ჩაითვალოს ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევის ნორმებად.

მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის ძირითადი შედეგები წარმოდგენილია ცხრილ 8.1-ში.

ცხრილი 8.1

მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის ძირითადი შედეგები

მავნე ნივთიერებათა დასახლება	მავნე ნივთიერებათა ზდკ-ის წილი ობიექტიდან				
	უახლოესი დასახლებული პუნქტების კორდინატები				
	(0; 170)	(170, 220)	(-500; 0)	(0; -500)	
1	2	3	4	5	
მტკერი	0,74	0,60	0,53	0,51	
აზოტის ორჟანგი	0,92	0,57	0,34	0,34	
ნახშირჟანგი	0,35	0,33	0,32	0,32	
ნახშირწყალბადები	0,62	0,36	0,14	0,14	

9. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები თითოეული გაფრქვევის წყაროსთვის წარმოდგენილია ცხრილ 9.1-ში.

ცხრილი 9.1.

ზდგ-ს ნორმები ხუთწლიან პერიოდში თითოეული გაფრქვევის წყაროსათვის და თითოეული მავნე ნივთიერებისათვის

გამოყოფის წყაროს დასახელება	გაფრქვევის წყაროს ნომერი	ზდგ-ს ნორმები 2019 – 2024 წლებისათვის	
		გ/წ	ტ/წლ
1	2	3	4
მგებერი			
„ტელტომატიკ“-ს დანადგარის საშრობი დოლი	გ-1	1,540	27,720
ინ. მასალების საშრობის ბუნკერში ჩაყრა	გ-2	0,141	2,538
ინ. მასალების ლენტური ტრანსპორტ. გადაადგილება	გ-3	0,012	0,216
მინერალური ფხვნილის სილოსი	გ-12	0,003	0,045
მინერალური ფხვნილის სილოსი	გ-13	0,003	0,045
15გ ³ წარმადობის სამსხვრევი	გ-15	0,007	0,122
ნედლეულის სამსხვრევის ბუნკერს ჩაყრა	გ-16	0,027	0,486
ინ. მასალების ლენტური ტრანსპორტ. გადაადგილება	გ-17	0,023	0,414
7გ ³ წარმადობის სამსხვრევი	გ-18	0,032	0,567
ნედლეულის სამსხვრევის ბუნკერს ჩაყრა	გ-19	0,013	0,234
ინ. მასალების ლენტური ტრანსპორტ. გადაადგილება	გ-20	0,012	0,216
ინ. მასალების საწყობი	გ-21	0,007	0,221
ნახშირწყალბადები			
ავტოცისტერნებიდან ბიტუმის გადმოსხმა	გ-4	0,001	0,018
ბიტუმსაცავი	გ-5	0,012	0,378
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-9	0,384	6,907
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-10	0,384	6,907
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-11	0,384	6,907
აზოტის ორჟანგი			
„ტელტომატიკ“-ს დანადგარის საშრობი დოლი	გ-1	1,194	21,600
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-6	0,040	1,261
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-7	0,040	1,261
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-8	0,040	1,261
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-9	0,040	1,261
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-10	0,040	1,261
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-11	0,040	1,261
საქაბე	გ-14	0,090	1,620

1	2	3	4
ნახშირუსანგი			
„ტელტომატის“-ს დანადგარის საშრობი დოლი	გ-1	2,967	53,400
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-6	0,099	3,119
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-7	0,099	3,119
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-8	0,099	3,119
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-9	0,099	3,119
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-10	0,099	3,119
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-11	0,099	3,119
საქვაბე	გ-14	0,233	4,005
ნახშირორუსანგი			
„ტელტომატის“-ს დანადგარის საშრობი დოლი	გ-1	-	12000,000
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-6	-	700,800
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-7	-	700,800
ბიტუმის გამაცხელებელი	გ-8	-	700,800
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-9	-	700,800
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-10	-	700,800
ბიტუმის სახარში რეზერვუარი	გ-11	-	700,800
საქვაბე	გ-14	-	900,000

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები ხუთწლიან პერიოდში მთლიანად საწარმოსათვის წარმოდგენილია ცხრილ 9.2-ში.

ცხრილი 9.2.

ზდგ-ს ნორმები ხუთწლიან პერიოდში მთლიანად საწარმოსათვის

მავნე ნივთიერებების დასახელება	ზდგ-ს ნორმები 2019 – 2024 წლებისათვის	
	გ/წ	ტ/წელ
1	2	3
მტკერი	1,820	32,824
აზოტის ორჟანგი	1,524	30,786
ნახშირჟანგი	3,784	76,119
ნახშირწყალბადები	1,165	21,117
ნახშირორჟანგი	-	17104,8

10. გამოყენებული ლიტერატურა

1. EMEP/CORINAIR, Atmospheric Emission Inventory Guidebook, Sec. Ed., V.2, (Edited by Stephen Richardson), 1999
2. საქართველოს კანონი «გარემოს დაცვის შესახებ». თბილისი, 1996.
3. საქართველოს კანონი "ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ", თბილისი, 1999.
4. საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 6 იანვრის დადგენილება №42 "ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების ინვენტარიზაციის ტექნიკური რეგლამენტი";
5. საქართველოს მთავრობის დადგენილება №408 2014 წლის 31 დეკემბერი "ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების გაანგარიშების ტექნიკური რეგლამენტი".
6. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2003 წლის 24 თებერვლის ბრძანება №38/6 «გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ».
7. საქართველოს მთავრობის დადგენილება "დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის განსაზღვრის ინსტრუმენტული მეთოდის, დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის დამდგენი სპეციალური გამზომ-საკონტროლო აპარატურის სტანდარტული ჩამონათვალისა და დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ტექნოლოგიური პროცესების მიხედვით ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის საანგარიშო მეთოდიკის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე", №435 2013 წლის 31 დეკემბერი ქ. თბილისი.
8. Методика по расчету валовых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу предприятиями минсевзапстроя РСФСР. Часть 1. Асфальтоветонные заводы. Москва 1990.
9. Методические указания по расчету выбросов загрязняющих веществ в атмосферу предприятиями строительной индустрии, Алма-Ата 1992.
10. Оценка источников загрязнения атмосферы, воды и суши. Александр П. Экономопулос. Университет Демокрита во Франции, ВОЗ, Женева, 1993.
11. სამშენებლო ნორმები და წესები, ნაწ.П, პროექტირების ნორმები, ნავთობის და ნავთობპროდუქტთა საწყობები, მოსკოვი, 1980
12. სახკომნავთობპროდუქტთა საწარმოებში მავნე ნივთიერებათა ატმოსფეროში ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევათა ნორმების ანგარიშის რეკომენდაციები, ქ. ასტრახანი, 1985.

1. EMEP/CORINAIR, Atmospheric Emission Inventory Guidebook, Sec. Ed., V.2, (Edited by Stephen Richardson), 1999
2. საქართველოს კანონი «გარემოს დაცვის შესახებ». თბილისი, 1996.
3. საქართველოს კანონი "ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ", თბილისი, 1999.
4. საქართველოს მთავრობის დადგენილება #42 2014 ~ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების ინვენტარიზაციის ტექნიკური რეგლამენტი".
5. საქართველოს მთავრობის დადგენილება #408 2014 წლის 31 დეკემბერი

~ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების გაანგარიშების ტექნიკური რეგლამენტი”.

6. საქართველოს მთავრობის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2003 წლის 24 თებერვლის ბრძანება #38/ნ «გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ».

7. საქართველოს მთავრობის დადგენილება ~დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის განსაზღვრის ინსტრუმენტული მეთოდის, დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის დამდგენი სპეციალური გამზომ-საკონტროლო აპარატურის სტანდარტული ჩამონათვალისა და დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ტექნოლოგიური პროცესების მიხედვით ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის საანგარიშო მეთოდიკის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე”, #435 2013 წლის 31 დეკემბერი ქ. თბილისი.âû

8. Методические указания по расчету выбросов загрязняющих веществ в атмосферу предприятиями строительной индустрии, Алма-Ата 1992.

9. ადამია შ., გელაშვილი ნ., გოდერძიშვილი ნ., გუგუშვილი ვ., ზაქარაია დ., მიგინეიშვილი რ., მულაძე ი., სადრაძე ნ., ღავთაძე თ., ჩხოტუა თ., შავიშვილი ი., ჭაბუკიანი ა., ჯავახიძე დ. გეოლოგიური რუკა და რუკის განმარტებითი ბარათი.

10. ჩხეიძე დ., საინჟინრო გეოლოგია, თბ., 1979;

11. ოვჩინიკოვი ა., ზოგადი ჰიდროგეოლოგია, თბ., 1964; 17. Коломенский Н. В., Комаров И. С., Инженерная геология, М., 1964.

დ ა ნ ა რ თ ე ბ ი :

- საწარმოს გენ-გეგმა გაფრქვევის წყაროების ჩვენებით
- საწარმოს განლაგების სიტუაციური რუკა-სქემა
- მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის მონაცემები

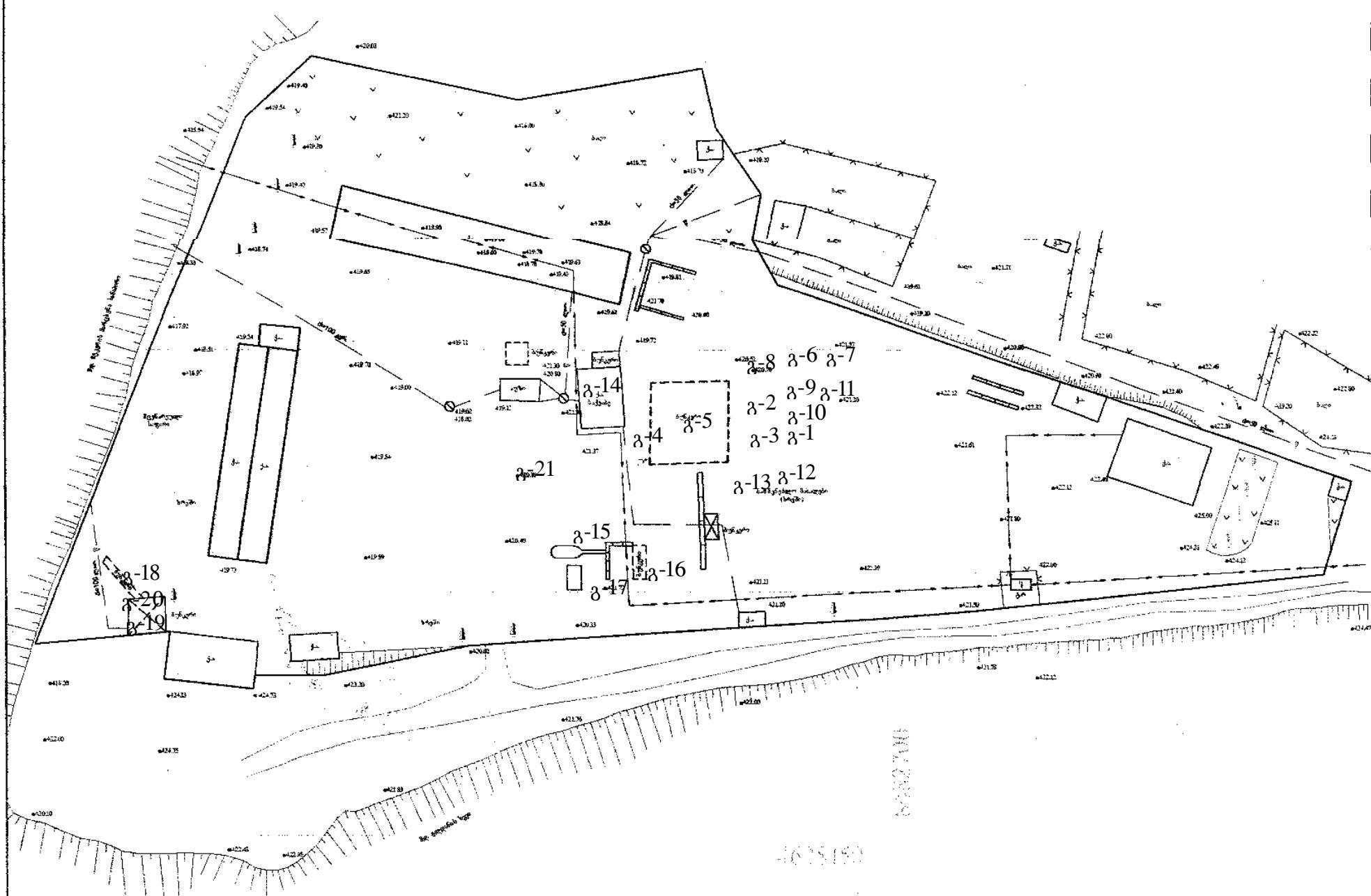

სამსახურის უფროსი:

ა. ავალიძე

სიტუაციური დეგრადაცია 1:10000	მანქოზოლების უფროსი	
	მინიჭებული სამსახურის მინიჭებული სამსახური	

ტოპო გადაღება		სამსახურის მინიჭებული სამსახური № 378	
დამკვირვებელი	ს.ს საგზო კომპანია "თბილისი"-ის წარმომადგენელი დ. დავითი		დირექტორი
ობიექტის დასახელება	ქ. თბილისი მუნიც. ქ. № 10	შეასრულება	ლ. მამიაშვილი
მისამართი		კომისიუნი	ლ. კოდალაშვილი
თარიღი:	13 -b-13 13-g- 1-2	მისამართი	15.12.2009
ათვისებული თარიღი:	10.11.2009	მისამართი	8.000

საწარმოს განლაგების სიტუაციური რუკა.

УПРЗА ЭКОЛОГ, версия 3.00
Copyright © 1990-2009 ФИРМА "ИНТЕГРАЛ"

სერიული ნომერი 01-15-0276, Институт Гидрометеорологии Грузии

საწარმოს ნომერი 93; შპს "დი აი კაპიტალი"
ქალაქი ტბილისი-ქალაქი

საწყისი მონაცემების ვარიანტი: 1, საწყისი მონაცემების ახალი ვარიანტი
გაანგარიშების ვარიანტი: გაანგარიშების ახალი ვარიანტი
გაანგარიშება შესრულებულია: ზაფხულისთვის
გაანგარიშების მოდული: "ОНД-86"
საანგარიშო მუდმივები: E1= 0,01, E2=0,01, E3=0,01, S=999999,99 კვ.კმ.

მეტეოროლოგიური პარამეტრები

ყველაზე ცხელი თვის ჰაერის საშუალო ტემპერატურა	30,8° C
ყველაზე ცივი თვის ჰაერის საშუალო ტემპერატურა	-2,4° C
ატმოსფეროს სტრატიფიკაციის ტემპერატურაზე დამოკიდებული კოეფიციენტი,	200
ქარის მაქსიმალური სიჩქარე მოცემული ტერიტორიისტოვის (გადამეტების განმეორებადობა 5%-ის ფარგლებში)	7,3 მ/წმ

საწარმოს სტრუქტურა (მოედნები, საამქრო)

ნომერი	მოედნის (საამქროს) დასახელება
--------	-------------------------------

აღრიც ხვა ანგარი შისას	მოედ. №	საამქ. №	წყაროს №	წყაროს დასახელება	ვარი- ანტი	ტიპი	წყაროს სიმაღლე (მ)	დიამეტრი (მ)	აირ- ჰეროვანი ნარევის მოცულ. (მ3/წმ)	აირ- ჰეროვანი ნარევის წიჩქარე (მ/წმ)	აირ- ჰეროვანი ნარევის ტემპერატ. (°C)	რელიე ფის კოეფ.	კოორდ. X1 დერძი (მ)	კოორდ. Y1 დერძი (მ)	კოორდ. X2 დერძი (მ)	კოორდ. Y2 დერძი (მ)	წყაროს სიგანე (მ)																				
%	0	0	17	ლენტ. ტრანსპ. გადაადგილ.	1	1	3,0	0,50	0,29452	1,50000	25	1,0	-33,0	-20,0	-33,0	-20,0	0,00																				
ნივთ. კოდი 2909	ნივთიერება არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO ₂	გაფრქვევა (გ/წმ) 0,0230000	გაფრქვევა (ტ/წლ) 0,4140000	F	ზაფხ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um																		
%	0	0	18	7მ ³ სამსხვერევი	1	1	4,0	0,50	0,29452	1,50000	25	1,0	-130,0	-30,0	-130,0	-30,0	0,00	ნივთ. კოდი 2909	ნივთიერება არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO ₂	გაფრქვევა (გ/წმ) 0,0320000	გაფრქვევა (ტ/წლ) 0,5670000	F	ზაფხ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um									
%	0	0	19	სამსხვრ, ბუნკერში ჩაყრა	1	1	4,0	0,50	0,29452	1,50000	25	1,0	-130,0	-35,0	-130,0	-35,0	0,00	ნივთ. კოდი 2909	ნივთიერება არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO ₂	გაფრქვევა (გ/წმ) 0,0130000	გაფრქვევა (ტ/წლ) 0,2340000	F	ზაფხ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um									
%	0	0	20	ლენტ. ტრანსპ. გადაადგილ.	1	1	3,0	0,50	0,29452	1,50000	25	1,0	-130,0	-33,0	-130,0	-33,0	0,00	ნივთ. კოდი 2909	ნივთიერება არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO ₂	გაფრქვევა (გ/წმ) 0,0120000	გაფრქვევა (ტ/წლ) 0,2160000	F	ზაფხ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um									
%	0	0	21	ინ. მასალის საწყობი	1	1	3,0	0,50	0,29452	1,50000	25	1,0	-60,0	-20,0	-60,0	-20,0	0,00	ნივთ. კოდი 2909	ნივთიერება არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO ₂	გაფრქვევა (გ/წმ) 0,0070000	გაფრქვევა (ტ/წლ) 0,2210000	F	ზაფხ.: Cm/ზღვ	Xm	Um	ზამთ.: Cm/ზღვ	Xm	Um									

ნივთიერება: 0301 აზოტის ორჟანგი

№	კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	სიმაღლ. (მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორი- ცხვამდე	წერტილ. ტიპი
1	0	170	2	0,92	180	1,16	0,030	0,150	0
2	170	220	2	0,57	219	2,14	0,030	0,150	0
3	-500	0	2	0,34	89	3,95	0,030	0,150	0
4	0	-500	2	0,34	0	3,95	0,030	0,150	0

ნივთიერება: 0337 ნახშირბადის ოქსიდი

№	კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	სიმაღლ. (მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორი- ცხვამდე	წერტილ. ტიპი
1	0	170	2	0,35	180	1,16	0,265	0,300	0
2	170	220	2	0,33	219	2,14	0,279	0,300	0
3	-500	0	2	0,32	89	3,96	0,288	0,300	0
4	0	-500	2	0,32	0	3,96	0,288	0,300	0

ნივთიერება: 2754 ნაჯერი ნახშირწყალბადები C12-C19

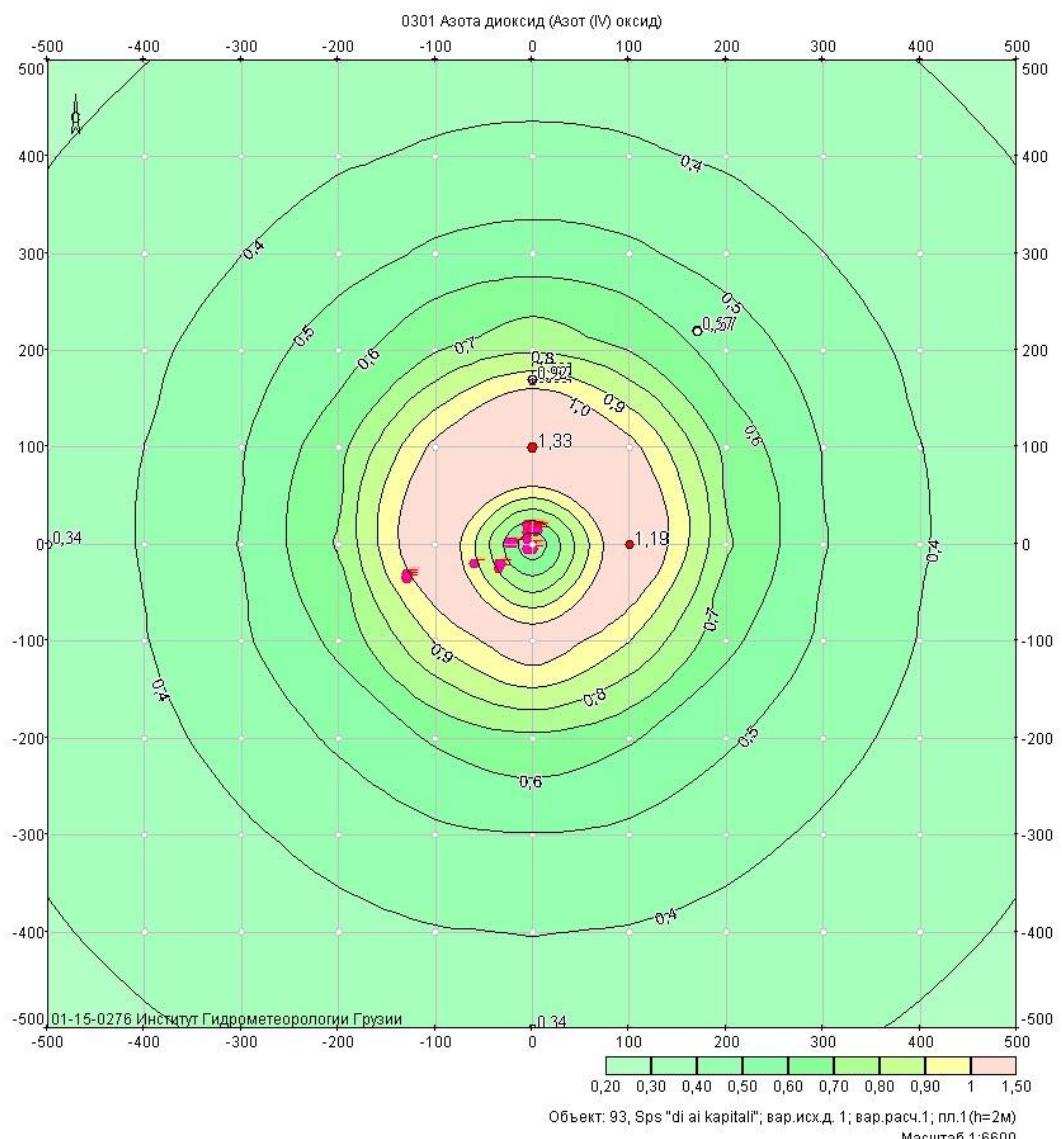
№	კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	სიმაღლ. (მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორი- ცხვამდე	წერტილ. ტიპი
1	0	170	2	0,62	179	1,44	0,000	0,000	0
2	170	220	2	0,36	219	1,44	0,000	0,000	0
3	-500	0	2	0,14	88	2,76	0,000	0,000	0
4	0	-500	2	0,14	0	2,76	0,000	0,000	0

ნივთიერება: 2909 არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO2

№	კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	სიმაღლ. (მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორი- ცხვამდე	წერტილ. ტიპი
1	0	170	2	0,74	185	1,14	0,176	0,400	0
2	170	220	2	0,60	220	3,47	0,268	0,400	0
3	-500	0	2	0,53	91	7,30	0,312	0,400	0
4	0	-500	2	0,51	359	7,30	0,329	0,400	0

გაანგარიშების შედეგები და წილები ნივთიერებათა მიხედვით
(საანგარიშო მოედნები)

ნივთიერება: 0301 აზოტის ორჟანგი

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

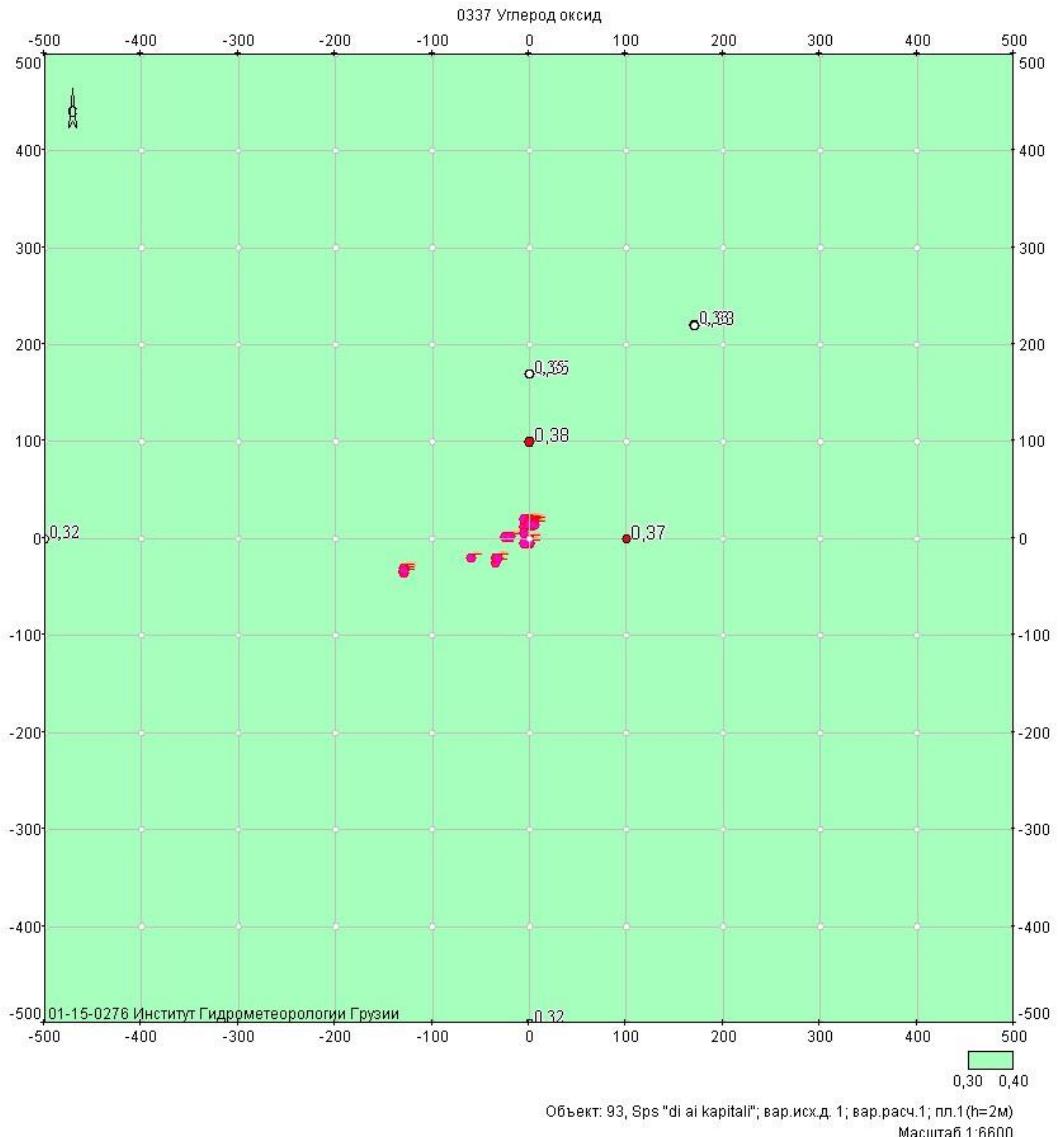
კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდვ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდვ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
-500	-500	0,28	45	5,37	0,063	0,150
-500	-400	0,29	51	3,95	0,053	0,150
-500	-300	0,31	58	3,95	0,044	0,150
-500	-200	0,32	67	3,95	0,035	0,150
-500	-100	0,33	78	3,95	0,030	0,150
-500	0	0,34	89	3,95	0,030	0,150

-500	100	0,34	100	3,95	0,030	0,150
-500	200	0,33	111	3,95	0,033	0,150
-500	300	0,31	120	3,95	0,042	0,150
-500	400	0,30	128	3,95	0,051	0,150
-500	500	0,28	135	5,37	0,061	0,150
-400	-500	0,29	38	3,95	0,054	0,150
-400	-400	0,31	44	3,95	0,041	0,150
-400	-300	0,34	52	3,95	0,030	0,150
-400	-200	0,37	62	3,95	0,030	0,150
-400	-100	0,40	75	3,95	0,030	0,150
-400	0	0,41	89	3,95	0,030	0,150
-400	100	0,40	103	3,95	0,030	0,150
-400	200	0,38	116	3,95	0,030	0,150
-400	300	0,35	126	3,95	0,030	0,150
-400	400	0,32	134	3,95	0,038	0,150
-400	500	0,30	141	3,95	0,051	0,150
-300	-500	0,31	31	3,95	0,044	0,150
-300	-400	0,34	36	3,95	0,030	0,150
-300	-300	0,39	44	3,95	0,030	0,150
-300	-200	0,44	55	2,91	0,030	0,150
-300	-100	0,48	70	2,91	0,030	0,150
-300	0	0,50	88	2,91	0,030	0,150
-300	100	0,49	106	2,91	0,030	0,150
-300	200	0,45	122	2,91	0,030	0,150
-300	300	0,40	134	3,95	0,030	0,150
-300	400	0,35	143	3,95	0,030	0,150
-300	500	0,31	149	3,95	0,040	0,150
-200	-500	0,32	21	3,95	0,036	0,150
-200	-400	0,37	26	3,95	0,030	0,150
-200	-300	0,43	33	2,91	0,030	0,150
-200	-200	0,52	43	2,91	0,030	0,150
-200	-100	0,62	60	1,58	0,030	0,150
-200	0	0,71	86	1,58	0,030	0,150
-200	100	0,67	113	1,58	0,030	0,150
-200	200	0,55	133	2,14	0,030	0,150
-200	300	0,46	145	2,91	0,030	0,150
-200	400	0,39	153	3,95	0,030	0,150
-200	500	0,33	158	3,95	0,031	0,150
-100	-500	0,33	11	3,95	0,030	0,150
-100	-400	0,39	14	3,95	0,030	0,150
-100	-300	0,48	18	2,91	0,030	0,150
-100	-200	0,61	25	2,14	0,030	0,150
-100	-100	0,91	41	1,16	0,030	0,150
-100	0	1,17	81	1,16	0,030	0,150
-100	100	1,03	130	1,16	0,030	0,150
-100	200	0,70	152	1,58	0,030	0,150
-100	300	0,52	161	2,91	0,030	0,150
-100	400	0,42	166	3,95	0,030	0,150
-100	500	0,35	169	3,95	0,030	0,150
0	-500	0,34	0	3,95	0,030	0,150
0	-400	0,40	0	3,95	0,030	0,150
0	-300	0,50	0	2,91	0,030	0,150
0	-200	0,67	0	1,58	0,030	0,150

0	-100	1,11	0	1,16	0,030	0,150
0	0	0,50	0	0,58	0,030	0,150
0	100	1,33	180	1,16	0,030	0,150
0	200	0,79	180	1,58	0,030	0,150
0	300	0,54	180	2,91	0,030	0,150
0	400	0,43	180	3,95	0,030	0,150
0	500	0,35	180	3,95	0,030	0,150
100	-500	0,33	349	3,95	0,030	0,150
100	-400	0,39	346	3,95	0,030	0,150
100	-300	0,48	342	2,91	0,030	0,150
100	-200	0,61	335	2,14	0,030	0,150
100	-100	0,90	319	1,16	0,030	0,150
100	0	1,19	279	1,16	0,030	0,150
100	100	1,04	230	1,16	0,030	0,150
100	200	0,70	208	1,58	0,030	0,150
100	300	0,52	199	2,91	0,030	0,150
100	400	0,42	194	3,95	0,030	0,150
100	500	0,35	192	3,95	0,030	0,150
200	-500	0,32	338	3,95	0,036	0,150
200	-400	0,37	334	3,95	0,030	0,150
200	-300	0,43	327	2,91	0,030	0,150
200	-200	0,51	317	2,91	0,030	0,150
200	-100	0,62	300	1,58	0,030	0,150
200	0	0,71	274	1,58	0,030	0,150
200	100	0,67	247	1,58	0,030	0,150
200	200	0,55	227	2,14	0,030	0,150
200	300	0,46	215	2,91	0,030	0,150
200	400	0,39	207	3,95	0,030	0,150
200	500	0,33	202	3,95	0,030	0,150
300	-500	0,31	329	3,95	0,044	0,150
300	-400	0,34	324	3,95	0,030	0,150
300	-300	0,38	316	3,95	0,030	0,150
300	-200	0,43	305	2,91	0,030	0,150
300	-100	0,48	290	2,91	0,030	0,150
300	0	0,51	272	2,91	0,030	0,150
300	100	0,49	254	2,91	0,030	0,150
300	200	0,45	238	2,91	0,030	0,150
300	300	0,40	226	3,95	0,030	0,150
300	400	0,35	217	3,95	0,030	0,150
300	500	0,31	211	3,95	0,040	0,150
400	-500	0,29	322	3,95	0,054	0,150
400	-400	0,31	316	3,95	0,041	0,150
400	-300	0,34	308	3,95	0,030	0,150
400	-200	0,37	298	3,95	0,030	0,150
400	-100	0,40	285	3,95	0,030	0,150
400	0	0,41	271	3,95	0,030	0,150
400	100	0,40	257	3,95	0,030	0,150
400	200	0,38	244	3,95	0,030	0,150
400	300	0,35	234	3,95	0,030	0,150
400	400	0,32	226	3,95	0,037	0,150
400	500	0,30	219	3,95	0,051	0,150
500	-500	0,28	315	5,37	0,063	0,150
500	-400	0,29	309	3,95	0,054	0,150

500	-300	0,31	302	3,95	0,044	0,150
500	-200	0,32	293	3,95	0,035	0,150
500	-100	0,33	282	3,95	0,030	0,150
500	0	0,34	271	3,95	0,030	0,150
500	100	0,34	260	3,95	0,030	0,150
500	200	0,33	249	3,95	0,033	0,150
500	300	0,31	240	3,95	0,041	0,150
500	400	0,30	232	3,95	0,051	0,150
500	500	0,28	225	5,37	0,061	0,150

ნივთიერება: 0337 ნახშირბადის ოქსიდი

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

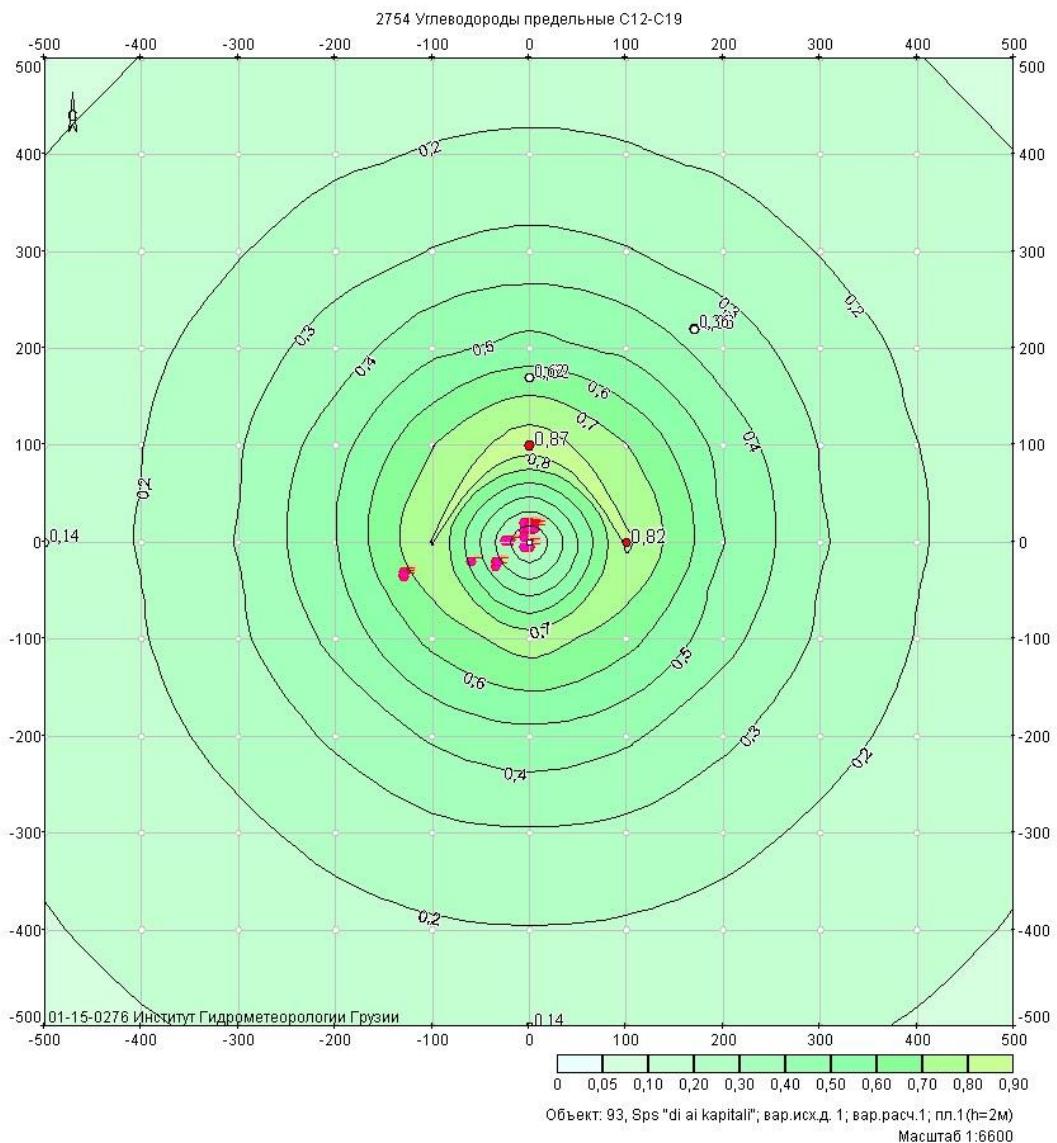
კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
-500	-500	0,31	45	5,37	0,291	0,300
-500	-400	0,31	51	3,96	0,290	0,300
-500	-300	0,32	58	3,96	0,289	0,300
-500	-200	0,32	67	3,96	0,289	0,300
-500	-100	0,32	78	3,96	0,288	0,300

500	-400	0,31	309	3,96	0,290	0,300
500	-300	0,32	302	3,96	0,289	0,300
500	-200	0,32	293	3,96	0,289	0,300
500	-100	0,32	282	3,96	0,288	0,300
500	0	0,32	271	3,96	0,288	0,300
500	100	0,32	260	3,96	0,288	0,300
500	200	0,32	249	3,96	0,288	0,300
500	300	0,32	240	3,96	0,289	0,300
500	400	0,31	232	3,96	0,290	0,300
500	500	0,31	225	5,37	0,291	0,300

ნივთიერება: 2754 ნაჯერი ნახშირწყალბადები C12-C19

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

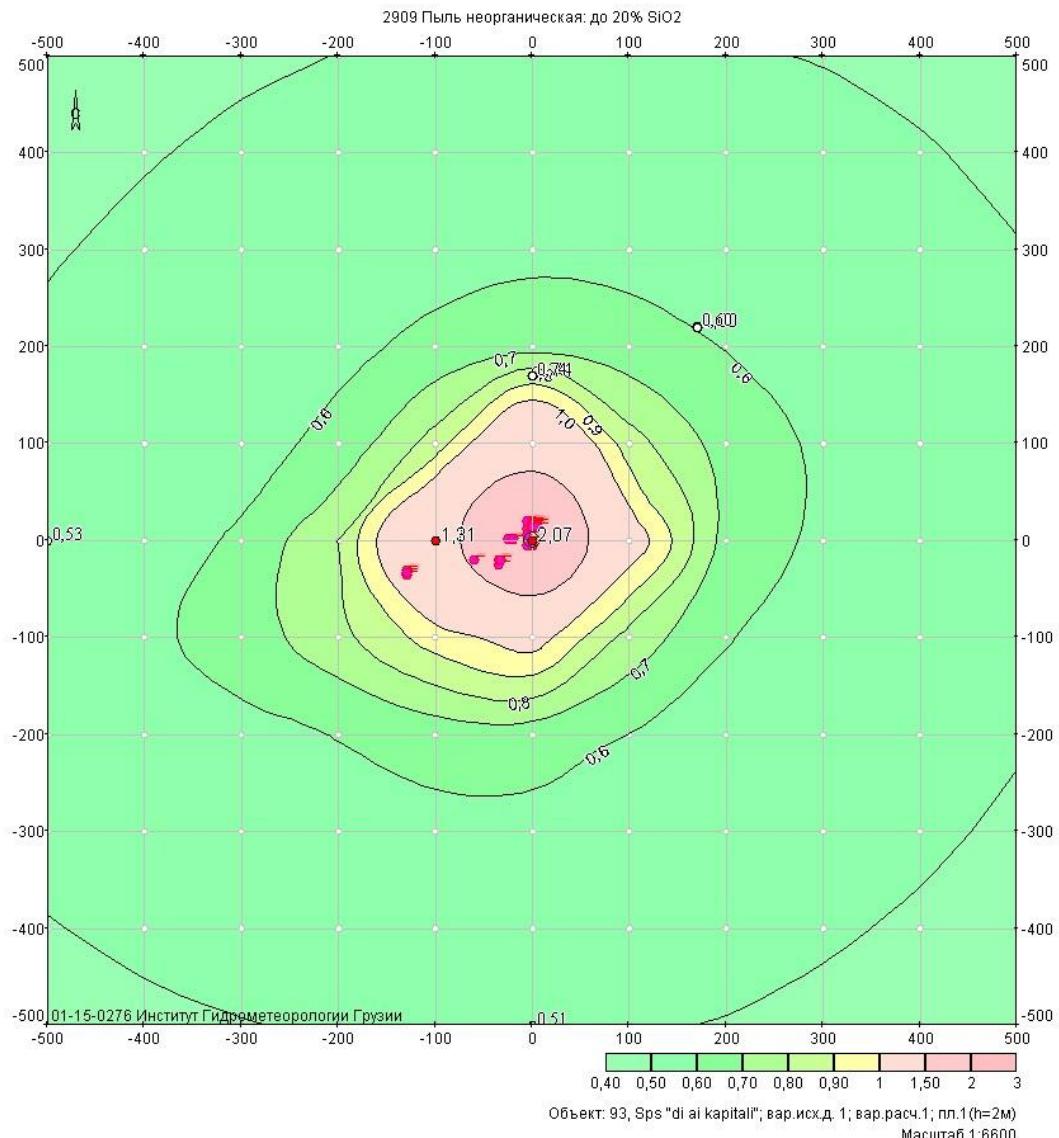
კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე

-100	400	0,21	165	2,00	0,000	0,000
-100	500	0,15	168	2,76	0,000	0,000
0	-500	0,14	0	2,76	0,000	0,000
0	-400	0,20	0	2,00	0,000	0,000
0	-300	0,29	0	2,00	0,000	0,000
0	-200	0,46	0	1,44	0,000	0,000
0	-100	0,76	1	1,04	0,000	0,000
0	0	0,18	3	1,04	0,000	0,000
0	100	0,87	179	1,04	0,000	0,000
0	200	0,54	179	1,44	0,000	0,000
0	300	0,33	180	1,44	0,000	0,000
0	400	0,22	180	2,00	0,000	0,000
0	500	0,15	180	2,00	0,000	0,000
100	-500	0,13	349	2,76	0,000	0,000
100	-400	0,19	347	2,00	0,000	0,000
100	-300	0,27	343	2,00	0,000	0,000
100	-200	0,42	335	1,44	0,000	0,000
100	-100	0,64	319	1,44	0,000	0,000
100	0	0,82	279	1,04	0,000	0,000
100	100	0,70	229	1,44	0,000	0,000
100	200	0,48	208	1,44	0,000	0,000
100	300	0,31	199	1,44	0,000	0,000
100	400	0,21	194	2,00	0,000	0,000
100	500	0,15	191	2,76	0,000	0,000
200	-500	0,12	339	2,76	0,000	0,000
200	-400	0,17	334	2,00	0,000	0,000
200	-300	0,23	328	2,00	0,000	0,000
200	-200	0,32	317	1,44	0,000	0,000
200	-100	0,43	300	1,44	0,000	0,000
200	0	0,50	274	1,44	0,000	0,000
200	100	0,46	247	1,44	0,000	0,000
200	200	0,35	227	1,44	0,000	0,000
200	300	0,25	215	2,00	0,000	0,000
200	400	0,18	207	2,00	0,000	0,000
200	500	0,13	202	2,76	0,000	0,000
300	-500	0,11	330	3,82	0,000	0,000
300	-400	0,14	324	2,76	0,000	0,000
300	-300	0,18	317	2,00	0,000	0,000
300	-200	0,23	306	2,00	0,000	0,000
300	-100	0,28	291	2,00	0,000	0,000
300	0	0,31	273	1,44	0,000	0,000
300	100	0,29	254	2,00	0,000	0,000
300	200	0,25	238	2,00	0,000	0,000
300	300	0,20	226	2,00	0,000	0,000
300	400	0,15	218	2,00	0,000	0,000
300	500	0,12	212	2,76	0,000	0,000
400	-500	0,10	322	5,28	0,000	0,000
400	-400	0,12	316	2,76	0,000	0,000
400	-300	0,14	308	2,76	0,000	0,000
400	-200	0,17	298	2,00	0,000	0,000
400	-100	0,20	286	2,00	0,000	0,000
400	0	0,21	272	2,00	0,000	0,000
400	100	0,20	258	2,00	0,000	0,000

400	200	0,18	245	2,00	0,000	0,000
400	300	0,15	234	2,00	0,000	0,000
400	400	0,12	226	2,76	0,000	0,000
400	500	0,10	219	3,82	0,000	0,000
500	-500	0,08	316	7,30	0,000	0,000
500	-400	0,10	310	5,28	0,000	0,000
500	-300	0,11	302	2,76	0,000	0,000
500	-200	0,13	293	2,76	0,000	0,000
500	-100	0,14	283	2,76	0,000	0,000
500	0	0,15	272	2,76	0,000	0,000
500	100	0,14	260	2,76	0,000	0,000
500	200	0,13	250	2,76	0,000	0,000
500	300	0,12	240	2,76	0,000	0,000
500	400	0,10	232	3,82	0,000	0,000
500	500	0,09	226	5,28	0,000	0,000

ნივთიერება: 2909 არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO₂

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
-500	-500	0,49	44	7,30	0,343	0,400
-500	-400	0,50	50	7,30	0,335	0,400
-500	-300	0,51	58	7,30	0,325	0,400
-500	-200	0,53	67	7,30	0,314	0,400
-500	-100	0,54	79	7,30	0,308	0,400
-500	0	0,53	91	7,30	0,312	0,400
-500	100	0,52	102	7,30	0,321	0,400
-500	200	0,51	113	7,30	0,329	0,400
-500	300	0,50	122	7,30	0,336	0,400
-500	400	0,49	130	7,30	0,342	0,400
-500	500	0,48	136	7,30	0,348	0,400
-400	-500	0,49	37	7,30	0,338	0,400
-400	-400	0,51	43	7,30	0,328	0,400
-400	-300	0,53	51	7,30	0,315	0,400
-400	-200	0,55	62	5,04	0,298	0,400
-400	-100	0,58	76	5,04	0,282	0,400
-400	0	0,56	91	3,47	0,292	0,400
-400	100	0,54	105	5,04	0,309	0,400
-400	200	0,52	117	5,04	0,319	0,400
-400	300	0,51	128	7,30	0,327	0,400
-400	400	0,50	136	7,30	0,335	0,400
-400	500	0,49	142	7,30	0,343	0,400
-300	-500	0,50	29	7,30	0,334	0,400
-300	-400	0,52	35	7,30	0,322	0,400
-300	-300	0,54	43	5,04	0,308	0,400
-300	-200	0,58	54	3,47	0,283	0,400
-300	-100	0,64	70	3,47	0,237	0,400
-300	0	0,61	93	2,40	0,259	0,400
-300	100	0,57	109	3,47	0,288	0,400
-300	200	0,54	124	5,04	0,303	0,400
-300	300	0,53	136	5,04	0,317	0,400
-300	400	0,51	144	7,30	0,328	0,400
-300	500	0,49	150	7,30	0,338	0,400
-200	-500	0,50	20	7,30	0,331	0,400
-200	-400	0,52	25	5,04	0,317	0,400
-200	-300	0,56	32	5,04	0,296	0,400
-200	-200	0,60	43	3,47	0,264	0,400
-200	-100	0,77	55	0,79	0,154	0,400
-200	0	0,80	103	0,54	0,132	0,400
-200	100	0,62	118	1,14	0,251	0,400
-200	200	0,58	136	3,47	0,280	0,400
-200	300	0,54	147	5,04	0,304	0,400
-200	400	0,52	154	5,04	0,321	0,400
-200	500	0,50	159	7,30	0,333	0,400
-100	-500	0,51	10	7,30	0,329	0,400
-100	-400	0,53	12	5,04	0,313	0,400
-100	-300	0,57	16	5,04	0,288	0,400
-100	-200	0,64	23	2,40	0,239	0,400
-100	-100	0,95	39	0,79	0,080	0,400

-100	0	1,31	92	0,54	0,080	0,400
-100	100	0,84	138	0,79	0,105	0,400
-100	200	0,62	155	2,40	0,251	0,400
-100	300	0,56	163	3,47	0,291	0,400
-100	400	0,53	167	5,04	0,314	0,400
-100	500	0,51	170	7,30	0,329	0,400
0	-500	0,51	359	7,30	0,329	0,400
0	-400	0,53	358	5,04	0,313	0,400
0	-300	0,57	358	3,47	0,288	0,400
0	-200	0,64	355	1,14	0,237	0,400
0	-100	1,06	350	0,79	0,080	0,400
0	0	2,07	333	0,50	0,080	0,400
0	100	1,28	187	0,79	0,080	0,400
0	200	0,66	184	1,14	0,225	0,400
0	300	0,57	182	3,47	0,284	0,400
0	400	0,53	181	5,04	0,311	0,400
0	500	0,51	181	7,30	0,327	0,400
100	-500	0,50	347	7,30	0,331	0,400
100	-400	0,52	345	5,04	0,317	0,400
100	-300	0,55	340	3,47	0,298	0,400
100	-200	0,60	331	2,40	0,267	0,400
100	-100	0,76	311	0,79	0,161	0,400
100	0	1,09	272	0,79	0,080	0,400
100	100	0,84	230	1,14	0,105	0,400
100	200	0,64	210	3,47	0,241	0,400
100	300	0,57	201	3,47	0,288	0,400
100	400	0,53	196	5,04	0,312	0,400
100	500	0,51	193	7,30	0,328	0,400
200	-500	0,50	337	7,30	0,334	0,400
200	-400	0,51	332	5,04	0,324	0,400
200	-300	0,54	325	5,04	0,309	0,400
200	-200	0,57	314	3,47	0,289	0,400
200	-100	0,60	295	2,40	0,264	0,400
200	0	0,65	270	2,40	0,230	0,400
200	100	0,65	246	3,47	0,232	0,400
200	200	0,60	227	3,47	0,269	0,400
200	300	0,55	216	5,04	0,297	0,400
200	400	0,52	208	7,30	0,317	0,400
200	500	0,50	203	7,30	0,330	0,400
300	-500	0,49	328	7,30	0,339	0,400
300	-400	0,50	322	7,30	0,330	0,400
300	-300	0,52	314	5,04	0,320	0,400
300	-200	0,54	303	5,04	0,308	0,400
300	-100	0,56	288	3,47	0,293	0,400
300	0	0,58	270	3,47	0,280	0,400
300	100	0,58	253	5,04	0,278	0,400
300	200	0,56	238	5,04	0,292	0,400
300	300	0,54	227	7,30	0,309	0,400
300	400	0,52	218	7,30	0,323	0,400
300	500	0,50	212	7,30	0,335	0,400
400	-500	0,48	320	7,30	0,344	0,400
400	-400	0,49	314	7,30	0,337	0,400
400	-300	0,51	306	7,30	0,329	0,400

400	-200	0,52	296	7,30	0,321	0,400
400	-100	0,53	284	5,04	0,312	0,400
400	0	0,54	270	5,04	0,305	0,400
400	100	0,54	257	7,30	0,305	0,400
400	200	0,53	244	7,30	0,311	0,400
400	300	0,52	234	7,30	0,321	0,400
400	400	0,50	226	7,30	0,331	0,400
400	500	0,49	220	7,30	0,340	0,400
500	-500	0,48	314	7,30	0,349	0,400
500	-400	0,48	308	7,30	0,344	0,400
500	-300	0,49	300	7,30	0,337	0,400
500	-200	0,50	291	7,30	0,331	0,400
500	-100	0,51	281	7,30	0,326	0,400
500	0	0,52	270	7,30	0,322	0,400
500	100	0,52	259	7,30	0,322	0,400
500	200	0,51	249	7,30	0,326	0,400
500	300	0,50	240	7,30	0,332	0,400
500	400	0,49	232	7,30	0,340	0,400
500	500	0,48	226	7,30	0,346	0,400

**მაქსიმალური კონცენტრაციები და წილები ნივთიერებათა მიხედვით
(საანგარიშო მოედნები)**

ნივთიერება: 0301 აზოტის ორჟანგი

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
0	100	1,33	180	1,16	0,030	0,150
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	6	0,26	19,73		
0	0	8	0,25	18,86		
	100	0	1,19	279	1,16	0,030
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	7	0,23	19,66		
0	0	6	0,22	18,83		

ნივთიერება: 0337 ნახშირბადის ოქსიდი

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
0	100	0,38	180	1,16	0,249	0,300
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	6	0,03	6,88		
0	0	8	0,02	6,57		

100	0	0,37	279	1,16	0,254	0,300
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	7	0,02	6,27		
0	0	6	0,02	6,00		

ნივთიერება: 2754 ნაჯერი ნახშირწყალბადები C12-C19

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
0	100	0,87	179	1,04	0,000	0,000
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	9	0,29	33,79		
0	0	10	0,29	33,35		
100	0	0,82	279	1,04	0,000	0,000
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	11	0,28	33,91		
0	0	10	0,27	33,05		

ნივთიერება: 2909 არაორგანული მტვერი: 20%-მდე SiO2

მოედანი: 1

მაქსიმალური კონცენტრაციების ველი

კოორდ X(მ)	კოორდ Y(მ)	კონცენტრ. (ზდკ-ს წილი)	ქარის მიმართ.	ქარის სიჩქ.	ფონი (ზდკ-ს წილი)	ფონი გამორიცხვამდე
0	0	2,07	333	0,50	0,080	0,400
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	2	1,90	91,96		
0	0	3	0,09	4,17		
-100	0	1,31	92	0,54	0,080	0,400
მოედანი	საამქრო	წყარო	წილი ზდკ-ში	წილი %		
0	0	2	0,63	48,31		
0	0	17	0,17	12,92		

მაქსიმალური კონცენტრაციები და წილები ნივთიერებათა მიხედვით
(საანგარიშო წერტილები)

წერტილთა ტიპები:

- 0 - მომხმარებლის საანგარიშო წერტილი
- 1 - წერტილი დაცვის ზონის საზღვარზე
- 2 - წერტილი საწარმო ზონის საზღვარზე
- 3 - წერტილი სანიტარულ-დაცვითი ზონის საზღვარზე
- 4 - წერტილი დასახლებული ზონის საზღვარზე
- 5 - წერტილი შენობის საზღვარზე

ნივთიერება: 0301 აზოტის ორჟანგი

№	კოორდ	კოორდ	სიმაღლე.	კონცენტრ.	ქარის	ქარის სიჩქ.	ფონი	ფონი	წერტილ.
---	-------	-------	----------	-----------	-------	-------------	------	------	---------

